

DARBININKAS

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

XLV NR. 60. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPIŪTIS - AUGUST, 30, 1960 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTU

Kinijoje išaugo naujas Stalinas ir nenori lenktis Maskvai

Kinija dar per silpna ir reikalinga Maskvos paramos, bet kas bus ateity?

Čruščiovas ir Mao Tsetungas susilaukia Vakaruose vis daugiau kalbų - nurodomi nauji tarp jų skilimo ženklai. Būtent:

— Kinija įsakė išvažiuoti Rusijos specialistams. Inžinieriai, technikai su šeimomis kraunasi į Sibiro greitąjį traukinį ir leidžiasi į 3.600 mylių kelionę namo. Kas savaitę daugiau kaip po 100. Per metus bus grąžinti 5.000.

Mirė kardinolas JOHN O'HARA

A. a. kard. John O'Hara

Kardinolas John O'Hara, Philadelphia arkivyskupas, rugpiūčio 28 mirė, sulaukęs 72 metų. Antradienį dar jam buvo padaryta peritonitės operacija. Velionis buvo gimęs 1888 gegužės 1 Ann Arbor, Mich., bet jaunystės dienas teko jam praleisti Urugvajuje, kur jo tėvas buvo Amerikos konsulas. Kunigu išventintas buvo 1916, paskiau dar studijavo Amerikos Katalikų Universitete, nuo 1934 buvo Notre Dame universiteto rektorius. Nuo 1940, išventintas į vyskupus, buvo paskirtas armijos reikalams, paskui 1945 Buffalo. Nuo 1952 Philadelphia arkivyskupas, nuo 1958 kardinolas.

Velionis buvo žinomas kaip švento gyvenimo žmogus, visiem prieinamas ir visų reikais besirūpinąs; buvo žinomas kaip geras administratorius, dars greitus ir tikslus sprendimus. Ypatingai buvo susirūpinęs organizuoti mokyklas. Savo arkivyskupijoje pastatydino 15 aukštesniųjų mokyklų, eilę mokyklų atsilikusiems ir negabiems. Ypatingai nusipelnė artindamas JAV su pietų Amerika.

Velionis rodė didelio supratimo ir lietuvių bei Lietuvos reikalams.

MAŽŲ ŽMONIŲ ISTORIJS

Ką motina padarė iš desperacijos

Londone Amerikos atstovėbės laukiamajame kambaryje buvo palikti 5 vaikai 2-14 metų. Po dviejų dienų policija surado ir motiną. Tai buvo 34 metų moteris, gimusi Anglijoje, prieš 14 metų atvykusi į Ameriką, ištekėjusi už amerikiečio. Dabar jis psichiatrinėje ligoninėje. Ji galvojo, kad iš naujo gyvenimą pradėsianti, jei grįš su vaikais į senąją tėvynę. Greitai nusivylė ir turėjo tik vieną norą, kad bent vaikai galėtų grįžti į Ameriką pas senele.

Ar galima tekėti už mirusio
Prancūzijoje 19 metų mergina buvo sutuokta su 22 metų vyru, nors jis perėmė m. gruodžio mėn. žuvo nuo potvynio. Teisė ištekėti už žuvusio suteikė parlamentas, patvirtino prezidentas de Gaulle. Tokiu būdu merginos dukrelė, kuriai yra 1 mėnuo, turės legalios motinystės teises.

—Šimtas Kinijos studentų grąžinti iš Maskvos. Metų pradžioje jų buvo ten 4.000. Kinų spauda skelbia, kad Kinija gali būti pažangi ir turtinga savom jėgom be svetimoms pagalbos — iš Sovietų nuo 1950 ji buvo gavusi 1,3 bilijonų rublių.

— Maskvoje kinai tyliai suboikotavo tarptautinį orientalistų kongresą. Jų buvo pakveista 300 - 500, bet tik pora dienų prieš kongresą kiekvienas pranešė, kad apgailestauja, negalės atvykti.

Maskva savo ruožtu sustabdė du žurnalus, skirtus rusų - kinų draugiškumui manifestuoti.

— Pekinge pasaulio profesinių sąjungų (raudonų) suvažiavime kinai taip kalbėjo, kad Sovietų delegacijos pirmininkas grasino išvykti iš suvažiavimo.

— Bulgarijoje birželio viduryje Čruščiovas mėgino šildyti santykius ir nustatyti bendrą programą. Jo pasisakymam už koegzistenciją visi pritarė. Bet kom. Kinija nepritarė.

Dabar stipriai kalbama apie rugpiūčio 13 Čruščiovo paruoštą ir partijų vadovybėm išsiuntintą manifestą prieš Mao Tsetungo nuklydimus. O spaudoje viešai eina polemika neminėti vardų — nei Čruščiovo nei Mao Tsetungo. Maskvos spauda Mao Tsetungui taiko "kairiojo dogmatiko" pravardžiamą; Kinijos spauda Čruščioviui taiko "reakcionieriaus nukrypėlio", "modernaus revizionisto", kuris pasiskolines iš Amerikos imperialistų tvirtinimą, kad Kinija norinti karą.

Kas skiria Maskvą nuo Pekingo?

Kalbama apie ideologinius skirtumus. Nevienodai supranta Lenino mokslą apie santykius tarp komunizmo ir kapitalizmo. Čruščiovas skelbia: Karas yra išvengiamas ir nereikalingas; taikingos koegzistencijos keliu

komunizmas laimės pasatį, reikia tik stiprinti ūkinį lenktyvumą ir komunistinių kraštų gaminius išstumti kapitalistus labiausiai iš atsilikusių kraštų.

Mao Tsetungas skelbia: Taiskinga koegzistencija galima tik su "neutrالياis"; su kapitalistiniais kraštais karas neišvengiamas. Taip moko Leninas.

Praktinė išvada iš tokio "tikėjimo": Kinijos komunistai iš naujo pastatė prieš Quomoy 700 patrankų. Nepatikrintom žiniom komunistinė Kinija rugp. 1 mėgino savo armijos metinę sukaktį pagerbti savu satelitų. Tik jis susprogo žemėje.

Kas slepiasi už ideologinių skirtumų

Tai konkurencija tarp dviejų kraštų ir dviejų vadų. Kinija negali pakęsti, kad komunizmo centras būtų Maskva ir kad Kinija turėtų priimti direktyvas iš Maskvos. Kinai nori Čruščiovo vietoje matyti Mao Tsetungą. Apie Mao Tsetungą pridėta dainų, kuriose jis garbinamas kaip seniau Stalinas.

Konkurencija eina dėl politinės įtakos. Kai Čruščiovas pasiskelbė vyksias į Kinijos satelitą šiaurės Korėją, Kinija suprojektavo savo ministerio kelionę į Maskvos satelitą Afganistaną. Kai Maskva veržiasi į pietų Ameriką pro Kubą, Kinija tuojau savo specialistus atsiuntė į Kubą, steigia institutą Urugvajuje. Rivalizacija eina ir Afrikoje.

Tuo tarpu tyliama apie Sibirą. O ten yra natūraliausia vieta konkurencijai tarp Maskvos ir Peipingo. Tai tuščia Maskvos valdoma erdvė pašonėje Kinijos.

VIENU SAKINIŲ:

— Kongo siunčia 150 savo žmonių susipažinti su Sovietų mokyklom. — Sovietai pažadėjo Egipto Aswan užtvankai statyti naujus 225 mil. dol. — Europoje mokyklinio jaunimo 5-25 proc. yra psichiškai pakrikę.

— Čruščiovas rengias naują spaudimą dėl Berlyno rudenį.

— Čruščiovas rugsėjo 3 lankysis Suomijoje.

— Sovietai išvarė iš Maskvos vėl kitą Amerikos diplomata G. P. Winters, kaltindami šnipinėjimu.

reikią daugumos pasisakymą už tuos, kurie stipriau yra parbrėžę kovą prieš komunizmą.

RINKIMŲ FRONTE

Už ką komunistai?

Amerikos komunistai nepasisakė tiesiogiai nei už Kennedy nei už Nixoną. Tačiau jie spėja, kad dauguma amerik. pasisakys už demokratus. O komunistai eisią su darbo žmonių dauguma. Tai reikią, kad Kennedy bus jiem mažesnė blogybė nei Nixonas, kuris kritikuojamams aštriau už Kennedy.

Už ką fanatikai?
Minnesotos baptistai savo kovencijoje rugp. 27 paskelbė, kad katalikybė esanti "tokia pat grėsmė Amerikai kaip ateistinis komunizmas".

Ką reikią daugumos pasisakymas?
Gallupo instituto daviniai, kad už Nixoną ir Lodge pasisakė 50 proc., už Kennedy už Johnsoną 47, nebūtinai reikią suprasti kaip katalikų ir protestantų pasisakymus. Tai greičiau

GAISRAI IR GAISRININKAI

Afrikos, Amerikos, Jungtinių Tautų gaisrus gesina kolektyviniu būdu, tačiau vaisiai menki, nes . . .

Afrika, sproginėjanti, burbuliuojanti kaip ugnikalnis, mėgina sulaikyti kraterio krantuose Jungtines Tautos. Tačiau nei Saugumo Tarybos 4 posėdžiai nei 15.000 ten pasiūtų ginkluotų vyrų nepajėgia atstatyti tvarkos neramiame Afrikos viduryje — Konge. Nepajėgia pirmiausia dėl to, kad Kongo Lumumba yra žaistas Maskvos rarkose. O Maskva tos tvarkos nenori, dėl to ir Lumumba chaosą tik gilina. Antra vertus, nėra tame kolektyviniame saugume valstybės, kuri savo svoriu angažuotųsi už tvarkos atstatymą.

Kongo padėtis yra atvirkščia paralelė Korejos istorijai. Korejoje buvo pasipriešinta agresijai taip pat Jungtinių Tautų vardu. Tačiau 95 proc. visos karo naštos pasiėmė Amerika. Kongo istorijoje aktyviau angažavosi chaosui gilinti ir plėsti Sovietai, o

Amerika Afrikos byloje laikosi nuošaliai.

Buvo net pasiaiškinus: kad Maskva nekaltintų imperializmą

Amerika niekad nebuvo turėjusi taip savo pašonėje Maskvos sukeltą gaisro kaip dabar Kuboje. Jį gesinti ėmėsi taip pat kolektyviniu būdu — per Amerikos Valstybių Organizaciją. Amerika čia aktyvi. Herteis stengėsi įkalbėti 21 ministerio organizaciją, kad Kubą pasmerktų už subversijos ruošimą lotynų Amerikos valstybėse, susidėjus su Maskva. Herteis pats davė griežto elgesio pavyzdį — Amerika nutraukė diplomatinis santykius su mažesniu agresorium Dominikonų Respublika. Tačiau lotynų Amerikos ministrai nesukubino Herteriui pritarti. Visą savaitę kalbėjo ir kalbėjo. Keliolika ministerių ieškojo kompromisinės formulės, kuri reikštų nieko nedarymą. Jei pagaliau ir priėmė Herterio griežtesnį siūlymą, tai po viso ligišiolinio dėsimo jis jau menkesnės moralinės vertės. Toks šio kolektyvinio organo dėsimas rodo, kad

Lotynų Amerika nori laikytis Amerikos byloje nuošaliai

Nuosaliai nori laikytis ne dėl neveiklumo. Kaip veikliai ir kaip greitai lotynų ministrai pasiskubino pasmerkti Dominikonų Respubliką! O nuošalių laikymąsi Kubos reikalu galima aiškinti kaip norą sėdėti ant dviejų kėdžių ir imti tokiu būdu paramą iš dviejų. Už Kubą stoji Maskva, kuri meža prekybinius santykius su lotynų valstybėm. O tai jau yra pagrindo sulaikyti balsą. Imant iš dviejų kišenių galima toliau ramie palaikyti padėti, kokia yra, ir nesirūpinti namie degančiom socialinėm problemom. O jos vieną dieną gali paversti visa lotynų Amerika nauju gaisru.

★

Jungtinėse Tautose Maskva rengiasi sukurti trečią gaisrą — sukurti Jungtinių Tautų narius prieš Ameriką. Tam Čruščiovas žada atvykti ir kaltinti Ameriką agresija prieš Sovietus. Maskva tikisi, kad jam pritarės "neutrالياi"; tikisi, kad didžiausias dabar blokas bus afrikiečių — 24 valstybės, kurių akyse Maskva vaidina tautinių valstybių išsilaisvinimo rėmėja. Siam Maskvos dirbtiniam gaisrui Amerika rengiasis užpilti gesinamųjų putų. Tam bus iš naujo keliamas klausimas apie Maskvos agresiją Vengrijoje.

Tačiau Vengrijos klausimas vargiai bus keliamas tam, kad Jungtinės Tautos iš tikrųjų imtųsi žygių Vengrijai ir kitiem Maskvos pavergtiem kraštams išlaisvinti. Jungtinės Tautos niekada neparodė tiek susidomėjimo 90 mil. pavergtu Europoje kaip Kongo reikalui. Tad ir Vengrijos klausimas greičiau gali pabūti tik įnagis Čruščioviui akis pabadyti. Pavergtos T. tebėra lazda atsiginti nuo pikto kandžiojančio šuns. O kai tam kartui atsigina, lazda vėl pameta į kampa. Net ir

Laisvieji Vakarai pavergtų laisvės klausimu laikosi nuošaliai.

Kol bus tik toks kolektyvinis saugumas, kol kolektyvinio organo nariai sėdės nuošaliai ir nerodys solidarumo, tol politikos iniciatyvos Vakarai taip ir neatgaus. Reikės laukti naujų gaisrų, sukurtų Maskvos, o gal jau ir Peipingo.

Mao Tsetungas — dogmatikas

Čruščiovas — revizionistas

Ir amerikiečiai nukentėjo Konge

Kongo chaosas tebesitęsias. Kongo kariuomenė jau priartėjo prie Katangos sienos. Katangos min. pirmininkas pasiuntė taip pat savo kariuomenę į pasienį. Jo žinioje yra 2.000 karių. Lumumbos žinioje viso apie 20.000. Bet į Katangos pasienį atsiūsta dar tik keli šimtai.

Ar Katangą užpuls?

Kongo kariuomenė jau priartėjo prie Katangos sienos. Katangos min. pirmininkas pasiuntė taip pat savo kariuomenę į pasienį. Jo žinioje yra 2.000 karių. Lumumbos žinioje viso apie 20.000. Bet į Katangos pasienį atsiūsta dar tik keli šimtai.

JUGOSLAVIJOJE BE KOLCHOZŲ GERIAU

Jugoslavija šiemet turės menkesnį derlių nei pernai. Kaltinami orai. Tačiau Jugoslavija didžiuojasi, kad šiemet karių pernai duonos užteks, nereiks importuoti. Tai tik pora tokių metų. Prieš keleris metus Jugoslavija atsiskė nuo ūkininkų vartymo į kolchozus.

Sovietuose — geriau kalėjime ar už kalėjimo?

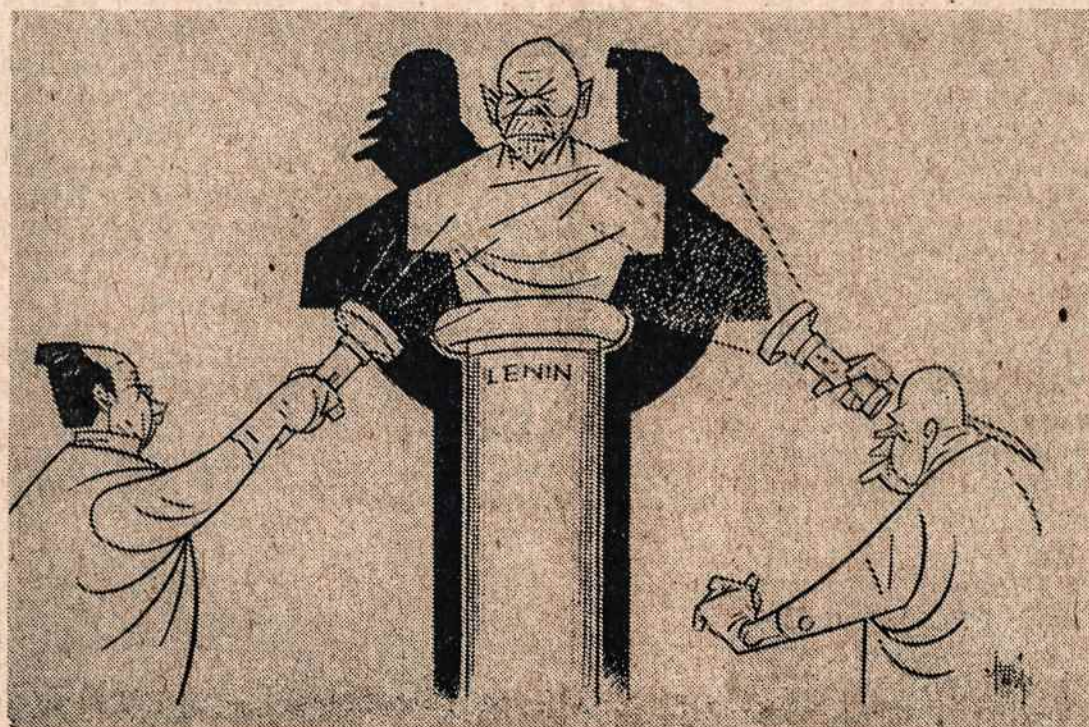
Sovetskaja Rossia kritikuoja sovietinius kalėjimus ir "pataisos darbo stovyklas". Esą ten kalniam gyvenimas pasidaręs per geras. Kaliniai turi "baltas kaip sniegas" pagalves, kurios keičiamos kas 10 dienų; gali išsimaudyti kas 10 dienų; sykį per savaitę mato filmą. Dėl to jie nenori iš čia išeiti ir išleisti vėl nusikalsta, kad iš naujo vėl patektų. Laikraštis reikalauja sugriežinti režimą.

ISPANIJOJE SOCIALINIS KLAUSIMAS

Ispanijoje Franco valdžia buvo labiausiai kritikuojama dėl socialinio klausimo. Dabar ji nori spręsti tuo būdu, kad įmonių akcijos tam tikrom sąlygom perleidžiamos jų darbininkams. Darbininkai galės būtų tų imonių dalininkai.

Powers atgarsiai

Powers tėvas paskelbė grįžęs, kad sūnus pasakęs nežinaš, ar jo lėktuvas buvo pašautas. Maskvos spauda už tai puolė toki pareiškimą kaip piktnaudojimą pasimatymo, kuris Maskvoje buvo leistas.

LENINO AIŠKINTOJAI: kai Čruščiovas šviečia, iš Lenino daros Čruščiovo šešelis, kai Mao Tsetungas, Leninas gauna pastarojo veidą.

Ūkinė invazija į Amerika iš Azijos ir Europos

Viceprezidentas Nixonas kalbėjo apie kovą su komunizmu dviem būdais: ekonomine gamyba ir idėjom. Tai buvo atsakymas į Chruščiovo kvietimą lenktyniauti ūkinėje srityje. Chruščiovas sakė: ta sistema, kuri daugiau pagamins, pasirodys esanti geresnė. Chruščiovas grasino, kad Sovietai pralenksią Ameriką, ir savo gaminiais užtvindysią likusį pasaulį, išstumdami iš ten Amerikos gaminius.

Dviem kalbant apie ūkinį lenktyniavimą, į lenktynes įsijungė trečias. — Azija ir Europa.

Azijos ir Europos kraštai taip pat nesėdi rankas sudėję ir nelaukia, kaip čia Sovietai su Amerika lenktyniaus ūkio srityje. Net ir Afrika bei lotynų Amerika vykdo milžinišką technologinę revoliuciją. Organizuoja pramonę, pritaiko jai modernias technines priemones, kokias vartojo ligi tol tik Amerika ir Europa. Naujos technikos dėka padidino pramonės gamybą. Jos prekės ieško vartotojų ne tik namie. Veržiasi į kitus kraštus. Vyksta ūkinė invazija. Tą invaziją labiausiai ima jausti Amerika.

Ūkinė invazija į Ameriką labiausiai veržiasi iš Azijos ir Europos.

Kaip užsieninės prekės užgriūva Ameriką, rodo Du Pont firmos išleista brošiūra "The Story of World Trade", kuri duoda konkrečių davinių. Jie rodo, kad 1939 Amerikos importas siekė 3,4 bil. dol., 1949 — 9,7, o dabar 23 milijonus.

Užsieninės prekės nukariavo Amerikoje gana žymius rinkos plotus:

Nerūdijančio plieno gaminiai (peiliai, šakutės ir kt.) užėmė trečdajį Amerikos rinkos. Kilimai iš Belgijos — 12 proc. Amerikos rinkos.

MAZIEJI automobiliai iš Prancūzijos New Yorko uoste.

Rašomosios mašinėlės iš Vokietijos užėmė visą trečdajį pasaulinės rinkos, o Amerikoje ketvirtadajį (1948 buvo tik 2 proc.). Vadinami kiniški indai iš Ja-

ponijos ir Europos užėmė 90 proc. Amerikos rinkos. Dviračiai eina iš Vokietijos, Anglijos, Švedijos, Japonijos, Olandijos. Rodos, Maskva atgabenė net Lietuvos gamintų dvi-

račių. Jie visi užėmė ketvirtadajį Amerikos rinkos.

Ateina taip pat lempos iš Švedijos ir Italijos, Prancūzijos, Japonijos, Indijos. Baldai iš Japonijos ir Europos gausėja. Per eilais metais 4 mil. radio aparatų tik iš Japonijos, 1 mil. siuvamųjų mašinų.

Ta visa ūkinė invazija auga. Moterų drabužių pereiniais metais buvo importuota už 120 mil. dol.; tai buvo dvigubai daugiau nei 1955.

BAUSIM PAGAL ANGLŲ TEISĘ — PAKARSIM

Adolfo Eichmanno pagrobimas buvo tokia sensacija, kad vokiečių laikraščio "Stern" bendradarbiai tuojau nukeliavo į Izraelį patirti Izraelio nuotaičių. Jos matyti iš to, kaip dabar saugoja Eichmanną, kaip su juo elgiasi.

Esą Eichmannas pasodintas dabar viename iš fortų netoli Haifos. Kai rinko jam sargybą, buvo dvi pagrindinės sąlygos:

kad sargybinis nemokėtų vokiškai; kad kas iš jo giminių nebūtų žuvęs vokiečių koncentracijos lageriuose.

Parinktieji tik paskiau sužinojo, kokis uždavinys jiems skiriamas. Vienas policijos seržantas tada paprašė atleisti jį nuo pareigos. Jis negali garantuoti, kad akivaizdoje Eichmanno jis suvaldysias savo rankas.

Sargybinių paskirtos trys grupės, kurios viena su kita neturi jokio kontakto. Vienos grupės nariai — po vieną saugoja Eichmanną pačioje celėje dieną ir naktį. Jie neginkluoti, bet kiekvienas vyras yra treniruotas judo. Kita grupė parūpina maistą. Trečia grupė saugoja iš lauko.

Su Eichmannu sargybiniai tegali kalbėtis tik gestais.

Kiekvienas jo elgsenos surašomas į dienoraštį, o kai Eich-

Japonijos nerūdijančio plieno gaminių 1959 buvo importuota 20 kartų daugiau nei 1951.

Užsienio automobilių importuota 1950 tik 21,000, 1959 — jau 600,000.

O Amerikos ūkinė invazija?

Amerikos eksportas labai mažas. Iš visos savo gamybos 1956 Amerika eksportavo tik 4,6 procentus. Tai didelis skirtumas, palyginti su kitais kraštais. Anglija eksportuoja per metus 23 proc. savo gamybos, Vokietija — 25 proc. Amerika, ką pagamina, pati daugiausia ir suvartoja. Invazija ūkinėje srityje silpna, kaip ir politinėje.

EICHMANNAS (3)

mannas pareiškia norą į tualeto, aliarmuojamos išorinės sargybos. Maistas jam paduodamas kasdien vis skirtingais laikotarpiais. Kai skaito, jam leidžia akinus turėti, kitu laiku juos atima. Kai skutasi, gauna vartoti elektrinį skutuvą, bet veidrodinis plieninis, kad stiklu negalėtų nusižudyti. Kasdien jis tardomas apie penkias valandas. Tačiau ir tos valandos parenkamos skirtingu laiku — kad niekas nenustatytų, koku laiku geriausiai jį galima būtų išvogti. Nustebintam tokio atšargumo korespondentui izraeliečiai paaiškino:

Jūsų Skorzenny sugebėjo ištraukti Mussolinį iš kalnų tvirtovės, o žurnalistas sugebėjo pakišti Goeringui nuodų piliulę ...

EICHMANNAS kalinamas tvirtovėje netoli Haifos.

Afrikos suskilo

Prezidento de Gaulle kvietimas, atvyko į Paryžių Senegalijos min. pirm. Dia ir rugpjūčio 23 pareiškė: Senegalija bus nepriklausoma, ir federacija su Sudanu nebegrįš ir nori tiesiogiai sutvarkyti savo santykius su Prancūzija.

De Gaulle kviečiamas Sudano min. pirm. Keita neatvyko. Bet išpėjo de Gaulle nepripažinti Senegalijos. Apkaltino Prancūzijos karininkus, kad jų buvęs sumanymas palaikyti jį namų arešte. Keita kreipsis į Jungtines Tautas, kad Senegaliją sutvarkytų.

LONDONE sugalvėjo tokias pirštines, kad nereikėtų šaukti ir mojuoti taksui prisiskauti.

skiri balsai, kad Izraelio teismas turėtų pasirodyti kilnia-dvasiškas — iškelti Eichmanno ir visos sistemos nusikaltimus, pasmerkti, bet atsakyti nuo mirties bausmės, — mažai randa pritarimo Izraelio opinijoje. Per daug dar žaizdos iš anų laikų gilios.

"Stern" korespondentas pasakoja, kad grįžtant iš Izraelio lėktuvu Izraelio linija El-Al, stiuardės juokdamosi klausė: "Ar žinote, kaip dabar mūsų linija vadinasi?". Korespondentas buvo nustebintas paties klausimo: juk tai El Al linija, kuri buvo atidaryta gegužės mėn. su pirmu skridimu į Argentiną. Stiuardės toliau juokdamasi pati savo klausimą ir atsakė: "The Lindbergh Air Lines ...". Tik žinančiam, kad Lindbergho vaikas buvo pagrobtas ir nužudytas, ir prisiminus, kad iš Argentinios šios linijos pirmu lėktuvu buvo pagrobtas Eichmannas, daros aiški šio humoro paslėpta prasmė. — Tragedija ir humoras eina drauge, vienas antrą giliai ir lengvina.

Amerikos spaudoje žydų at-

EUROPOS LF BIČIULIŲ REZOLIUCIJOS

Europos lietuvių fronto bičiulių ir Vokietijos ateitininkų (sendraugių ir studentų) bendra studijų savaitė buvo rugpjūčio 7 - 15 prie Starnbergo ežero. Tai viena iš gražiausių pavykusių studijų savaičių tiek savo programa, tiek dalyvių skaičiumi, tiek ir bendra nuotaika. Savaitės metu buvo Vokietijos studentų ateitininkų organizaciniai pasitarimai ir Europos LFB metinė konferencija. Čia skelbiama studijų savaitės pabaigoje priimtus nutarimus — rezoliucijas, o patį savaitės aprašymą ir paskaitų santraukas aprašysime kiek vėliau. (Eli)

I
Besąlygiškai pabrėžia lietuvių tautos teisę į nepriklausomybę sutinkamai su laisvo tautų apsisprendimo principu ir bendrąją visų pavergtųjų bei kolonijinių tautų išsivadavimo raidą;

Didžiujasi nepalaujamą lietuvių tautos dvasia atgauti visas jai okupuotą paneigtas teises ir priešintis, ligi bus atitaisytos jai padarytos skriaudos;

Pagerbė visų Lietuvos okupacijų aukas, o ypač tas, kurios sudėtos kovose už teisę laisvai ir nepriklausomai tvarkyti savo gyvenimą;

Reikia pasitenkinimą prigyjančiu Lietuvos laisvės gynėjų — partizanų gerbimu tautoje, ypač priaugančioje kartoje, bei visu tuo, kas mūsų sąlygomis padeda puoselėti ir išlaikyti gyvą rezistencijos dvasią;

Sveikina visus nepriklausomos Lietuvos suverenumo reikėjus laisvame pasaulyje, o taip gi visus tuos, kurie nepailstamai dirbuojasi lietuviškajam reikalui ir linki jiems tolesnės sėkmės bei ištvėrmės.

II
Apsvarstė esamą padėtį, Europos Lietuvių Fronto Bičiuliai priėjo tokių išvadų:

1. Nors laisvajame pasaulyje gyvenantiems lietuviams sąlygos neleidžia išvystyti didesnės veiklos, negu jos reikėtų Lietuvos laisvei bei nepriklausomybei, tačiau toji veikla nemažai pasitarnavo Lietuvos bylai išgarsinti svetimų tautų žmonėse. Ateity visų bendromis pastangomis visų turi būti siekiama to, kad Lietuvos laisvės byla atsidurtų tarptautinėse institucijose ir būtų išspręsta pagal tautų apsisprendimo principą. Be to, laikytina galutinai pribrendusiu dalyku, kad lietuviškoji visuomenė rastų būdą su derintai ir planingai tirti tiek okupuotos Lietuvos, tiek bendrai visame pasaulyje esančių lietuvių padėtį;

2. Kadangi sovietinis okupantas neįsileidžia į Lietuvą nei lietuviškų knygų, nei lietuviškų laikraščių iš laisvojo pasaulio, lietuvių politinės, visuomeninės ir kultūrinės organizacijos bei pavieniai asmenys turi kreiptis į Laisv. Europos Komitetą ir reikalauti, kad Laisvosios Europos radijo transliacijose būtų įvesta lietuviška programa, kuri atitiktų klausytojų nuotaikas ir interesus Lietuvoje, nes Amerikos Balso dabartinės lietuviškos programos ši-

tuo atžvilgiu yra nepatenkinamos, per daug nutolusios nuo Europos;

3. Kadangi Lietuvos suverenumo reiškiškais laisvame pasaulyje yra Lietuvos atstovybės, todėl dideliai sveikintinas yra Lietuvos atstovybės personalinis sustiprinimas Washingtone ir linkėtinasi galimai sėkmingesnis Lietuvos reikalų atstovavimas Paryžiuje, viename dabartiniu metu svarbiausių Europos centrų.

III
Išklausiusi metinės veiklos pranešimų, Europos Lietuvių Fronto Bičiulių konferencija nutarė:

1. Išlaikyti savo dabartinę organizacinę sandarą, siekiant užtikrinti rezistencinę veiklą tremties sąlygomis ir drauge skatinant už šios organizacijos ribų esančiuosius prisidėti prie bendrų darbų;

2. Pritarti LFB Tarybos paskelbtam Laisvojo Lietuvio Atsakymui ir ypačiai nutarimui pažymėti Lietuvos okupacijos dvidešimtmetį atitinkamu leidiniu;

3. Sveikinti Amerikos LFB iniciatyvą steigti rezistencijos fondą, tikintis, jog visuomenė supras jo darbų reikšmę ir juos parems;

4. Pareikšti padėką Vokietijos ateitininkų sendraugių ir studentų valdyboms už bendradarbiavimą, pravedant šiemetinių studijų savaitę, o taipgi visiems bičiuliams rėmėjams už jų aukas ir paramą.

Angliški žodynai gaunami Darbininko admin. Kainos: angliškai lietuviškas — 6 dol., lietuviškai angliškasis — 7 dol.

APIE SENATVĘ IR NAUJĄ KRAUJĄ SUVAŽIAVIMUOSE

SPAUDA

Draugas rugpjūčio 22 vedamajame "Suvažiavimams prasi-dėjus" primena, kad su artėjančiu rudeniui bus visa eilė suvažiavimų. Ispėja, kada tie suvažiavimai nenaudingi:

"Jeigu tie suvažiavimai baigiasi tik valdybos perrinkimu, finansinėmis apyskaitomis ir vienas kito paliaupsinimu, tai veltui yra išleistos lėšos ..."

Visuomenė, sako autorius, ko kito iš suvažiavimų laukia: "Ji laukia, kad įvairių pasaulio žmonių ir politinių grupių atstovai mėgins surasti tiesiausius kelius į mūsų pagrindinius tikslus, paieškos geriausių priemonių tiems tikslams siekti ir suburs daugiausia jėgų savo stiprybei įrodyti".

"Kad šie suvažiavimai ir šven-tės būtų verti dabarties uždavinių, reikalinga juos atgaivinti ir atnaujinti nauju krauju ... Mūsų organizacijose tas kraujo nusekimas, ta dvasinė anemija jau gerokai jaučiama. Net ir ideologinės organizacijos, kurios savo idėjomis turi persunk-

ti žmogaus dvasią ir kultūrinis laimėjimus, turi taip pat atsinaujinti idėjų šviežumu ... Niekas nėra taip pavojinga organizacijom, kaip sustingimas ir senatvės pajautimas".

Negalima nesutikti, kad tai, kas pasakyta, yra tiesa. Tik šią tiesą tektų papildyti dar jos kita, kartesne dalim: sustingę savo metoduose, idėjose, šablonuose, nejučia paprastai, kad tai "senatvė"; priešingai, jie mano, kad tai esminis, būtinas, nepakeičiamas dalykas, o jeigu kas nori pasireikšti su naujesniais keliais ir naujesnėmis jėgom, tas jau esąs arba groi-

kas arba, mažų mažiausiai, nepatikimas. Dėl to sustingimo ir tenkinimosi tik šabloninė formalybė suvažiavimuose ar veikime atsakingi ne jie vieni. Juos klaidoje palaiko kiti organizacijos nariai, kurie reiškiąs abejingumu. Tą kartę tiesą suprantant tektų priminti tiems abejingiesiems, kad jie pajustų atsakomybę už savo organizaciją ir jos pažangą, kuri galėtų pasireikšti suvažiavimuose daugiau nei tik sveikinimais, garbės prezidiumais, pinigėnėmis apyskaitom, bet ir įžvalgesniu planu, kas aktualiausia būtų nuveikti artimiausiais metais bendram organizacijos ir visų lietuvių labui.

All Anticommunists of the World, Unite!

LET'S FIGHT AGAINST COMMUNISM!

The most effective weapons are these factual publications:

1. "COMMON SENSE", P. O. Box 807, Union, New Jersey. \$1 yearly.
2. "AMERICAN MERCURY", 250 W. 57 St. New York 19, N. Y. \$4 yearly.
3. "VOICE of FREEDOM", 194 Bartlett Ave. Toronto 4, Ont., Canada. \$3 yearly.
4. "THE INDEPENDENT AMERICAN", 7314 Zimple St., New Orleans 18, Louisiana. \$2 yearly.
5. "THE CROSS and the FLAG", P. O. Box 27895, Los Angeles 27, Calif., \$2 yearly.
6. "THE DAN SMOOT REPORT", P. O. Box 9611, Lakewood St., Dallas 14, Texas. \$10 yearly.
7. Miss M. L. ALLEN, P. O. Box 2243, Salt Lake City, Utah (books).
8. "CHRISTIAN CRUSADE", P. O. Box 977, Tusa, Oklahoma (radio & books).
9. "THE CANADIAN INTELLIGENCE SERVICE", Flesheron, Ont., Canada. \$3 yearly.

Let's read, distribute and support these publications with all possible means. Most of our magazines do not mention them.

THE FIRST DEFENSE AGAINST COMMUNISM IS TO UNDERSTAND IT!

Caveant Consules, Communismus ante Portas!

Seventh ir Park Aves. • Tel. Prospect 4-7788 ir 6-9671

DIDZIAUSIA IR GRAZIAUSIA LIETUVIŲ VASARVIETĖ ATLANTO PAKRANTEJE

Grazūs kambariai. Šviežias maistas. Zemos kainos. Vakarais šokiama groja orkestras. Tarp dviejų ežerų, prie pat okeano paplūdimio. Kreiptis: Edmundas Kubaitis, prezidentas, arba A. Zemaitis, viceprezidentas - sekretorius.

DARBININKAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCIS FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusel metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laukiamoji tvarka REDAKCIJE KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreikšia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako. REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel.: GLenmore 5-7281

Ateitininkai ir Lietuva

Ateitininkų Federacija ši savaitę Chicagoje turi kongresą, skirtą 50 metų jubilėjui.

Ar bereikia kalbėti apie ateitininkų reikšmę Lietuvos gyvenime. Gal ne daugiau, kaip apie druskos reikšmę žmogaus gyvenime. Ateitininkai buvo Lietuvos druska. Šios druskos buvimą jautė beveik visos Lietuvos gyvenimo sritys: jautė ten, kur buvo reikalingas pasipriešinimas ir kūryba; kur lietuvių tauta turėjo gintis nuo grėsmės iš lauko ar vidaus; kur ji buvo reikalinga pažangos, naujos kūrybinės ugnies ir tylaus žmogaus, sutinkančio nudirbti nereklamuojamus darbelius ar, kai reikia, ir savo gyvybę paaukoti.

Kai iš Rusijos veržėsi anti-religinė srovė ir grėšė užtvindinti lietuvių mokslus einančių jaunimą — pasipriešino tai srovei ateitininkai pionieriai. Kai į nepriklausomos Lietuvos žemes ėmė veržtis bolševikai, lenkai, bermontininkai, — tarp pirmųjų savanorių gausūs buvo ir ateitininkai. Kai nepriklausomos valstybės rūmą reikėjo organizuoti, — atsakingiausias darbus seimuose dirbo ateitininkai. Kai į Lietuvos gyvenimą ėmė brautis nedemokratinės sistemos ir nuodyti galvojimą, — atrama demokratinė minčiai išlaikyti ir jaunime ugdyti buvo ateitininkai.

Ateitininkai buvo atrama pažangos idėjom — už tautinį, kultūrinį aktyvumą, už socialines bei valstybines reformas, už meno ir literatūros dinamiką. Ateitininkai buvo pasipriešinimas komunistinėm idėjom literatūroje. Ateitininkai buvo konstruktyvus avangardas literatūrinei kūrybai.

Kai Lietuvą iš naujo užplūdo okupantai, kai prasidėjo sunkiosios Lietuvai dienos, tarp pogrindžio rezistentų prieš nacinę ir sovietinę okupaciją, — tarp pačių pirmųjų ir ištikimųjų kovai — buvo ateitininkai. Buvo ir tebėra.

Tai 50 metų praeitis. Joje ateitininkai buvo gijami ar peikiami. Jie nebuvo nutylimi, kaip paprastai esti su tais, kurie yra nei šalti, nei šilti.

Iš mūsų ateitininkai, asmenys, tegali susilaukti didelės pagarbos už duoklę Lietuvai — už suklotas gyvybes Lietuvos laisvei; už sukurtas ar kuriamas vertybes lietuvių kultūrai.

Pagarba tenka ateitininkų organizacijai kaip mokyklai, kuri ruošia, formuoja žmones, kad jie būtų ne svyruoją į visas puses, ne bespalviai, nei šilti nei šalti, bet tikrai žmogaus vardo verti — su aiškiais nusistatymais ir su pasiryžimais tuos nusistatymus vykdyti.

Dabar, kai spaudoje ima kilti balsai prieš tokius kongresus ir jubilėjus, kurie tenkina si sveikinimo kalbom, tostais ir neįpareigojančiom rezoliucijom, — ateitininkai ir čia padarė naują pažangos žingsnį. Federacijos vadovybė jubilėjus metus įprasmino dviem monumentalais leidiniais. Vienas byloja apie patį ateitininkų kilmę, augimą ir sąjūdžio didžiulius žmones — tai monografija apie Stasį Salkauskį. Antras sistemina technines veikimo galimybes dabarčiai — tai Ateitininkų Vadovas. Tai puikus antspaudas Ateitininkų Federacijos sukakčiai.

Draugas Ivanas atostogose

Sovietų turistai

Dr. Antanas Maceina viena iš savo filosofinių veikalų, kuris vadinasi "Didysis Inkvizitorius" rašo, kad to inkvizitoriaus karalystėje žmonės turės "džiaugsmą prievarta dirbti ir prievarta ilsėtis... Žmonės savo skausmą ir savo džiaugsmą paves valdovams, ir liūdes arba linksminsis pagal jų įsakymus". Taip rašo dr. A. Maceina, nagrinėdamas rusų rašytojo Dostojevskio legenda iš "Brolių Karamazovų" romano. Romanas, be abejo, lieka romanu, o legenda — legenda. Deja, ji realizuojasi mūsų laikais, kada priverstinis darbas ir priverstinis pasilinksminimas "yra žinomi visur ten, kur žmogus yra pavergtas". Džiaugsmas nėra "kilnių bei didelių peryvenimų išraiška, bet higieninė priemonė savo nervams ir savo raumenims palaikyti". Kur taip yra?

Minėtoji dr. A. Maceinos studija yra parašyta prieš 12 metų, bet mes imkim pavyzdžius iš paskutiniųjų dienų. Sakysime, esi Sovietų Rusijoje, ir savo malonumui bei atiliui nori pakeliauti. Kelionės išblaško, prablaivo, pradžiugina. Tokio prasiblaivinimo nori ir papras-

tas, tai jisai kiek susiraukia bet keliauti vistiek nori. Jis įsigyja "Turizmo vadovą", kad žinotų, kas reikia prieš kelionę atlikti.

KAS YRA TURISTAS? Žodis "turistas" yra tarptautinis, nors ir kilęs iš prancūzų kalbos. Lietuviškai vadiname keliautoju. Išivaizduojame žmogų savame ar kitame krašte, besidžiaugiantį gamta, naujais vaizdais, nematytom įdomybėmis, kurias pasirenka pagal savo skoni. Vieni tik keliauja, dairiasi ir ilsisi. Kiti keliaudami mokosi, tyrinėja laisvu pasirinkimu. Taip yra visur, išskyrus Sovietų Rusiją.

Čia viskas atvirkščiai. Jei draugas Ivanas nori būti turistu — keliautoju, tai visų pirma turi atsiversti "Didžiąją Sovietų Enciklopediją" (43 t., 436 p.) ir pasiskaityti, kas yra turistas. Žinos, kad turizmo tikslas nėra pažinti tiksliai savo gimtąjį kraštą, bet taip pat "kūno lavinimas" (inkvizitoriaus raumenų higiena) ir dar "priemonė komunistiškai mases šviesti". Kadangi Ivanas ir taip jau gerai komunistiškai nušvies-

tas, tai jisai kiek susiraukia bet keliauti vistiek nori. Jis įsigyja "Turizmo vadovą", kad žinotų, kas reikia prieš kelionę atlikti.

TURISTŲ DOKUMENTAI

Amerikoje, sakysime, nereikia jokių dokumentų po visą kraštą keliauti: jei tik nori, mauk, kur tik nori. Gali ir gydytojo neklausti, ar tau tai sveika, ar nesveikia. Laisva valia.

Sovietų Sąjungoje atvirkščiai. Reikia gydytojo pažymėjimo, kad sveikata atlikys. Draugas Ivanas vertinamas kaip gyvuly — negalima leisti jam nusivaryti, nes jo raumenys reikalingi "liaudies gerovei ir Sovietų Sąjungos saugumui". Turi būti dar pažymėta, kad darbe yra "pirmūnas", kad iš darbo atleistas keliauti. Gali gi ir pabėgti. Dar reikia asmeninio paso ir "shipkartės", kaip seniau lietuviai sakydavo, keliaudami į Ameriką. Toji "shipkartė" — tai dokumentas, kuris duoda teisę gauti tris kartus į dieną pavalgę, gauti nakvynę, būti "turistų ekskursijos dalyviu", naudotis susisiekimu priemonėm, atsilankyti į kai kurias pramogas. Viskas numatyta, viskas sunormuota, kad

MASKVOJE arklių lenktynėse, į kurias turistams įsmukti draudžiama.

džiaugsmas būtų pilnas (inkvizitorius tuo pasirūpina). O Ivanas visas teises gali pasirūpinti ir už pinigą, jei turi 16 metų ir gerai sugyvena su savo įmonės valdovais.

IVANAS ANT TVIRTŲ BĖGIŲ

Amerikoje jūs galite važiuoti, kur norite; nakvoti, kur patinka, žiūrėti, ką įsigeidžiote. Niekas nevaržo, niekas nieko nesako. Tik siūlo, vadina, reklamuoja: pas mus geriausia!

Sovietų Rusijoje viskas yra atvirkščiai. Ivanas vos tik atvyksta į turistų susirinkimo punktą, tuojau pastatomas po tvirta draugo vedėjo "vadovyste". Ivanas neturi nieko galvoti ar prasimanyti, o tik tiktai tą vadovą sekti ir jo klausyti. Negali niekur nuo ekskursijos nukrypti, atsiskirti, vienas pasišalinti. Negalima taip pat nedalyvauti bendrose išvykose, pasivaikščiojimuose, apžiūrėjimuose. Nakvynės vietoje taip pat tvirta tvarka. Negalima niekur išeiti be leidimo, negalima grįžti vėliau 11 vakare. Negalima mests į azartinius lošimus, negalima pasigerti. Kiekvienas nukrypimas, tai bilietas namo. Ką tada sakys parvažiuojęs?

DŽIAUGSMAS MASKVOJE

Washingtoną vasarą taip pat lanko daug ekskursijų. Yra ir vadovai — aiškintojai. Nori, ga-

li prisidėti prie bendro sosti-nės lankymo; nori, gali lankyti vienas.

Maskvoje yra atvirkščiai. Ivanas pateko kai tik į Maskvą. Jis buvo apgyvendintas ne (Nukelta į 4 psl.)

AR ŽINAI

Kas yra kišimasis į politiką?

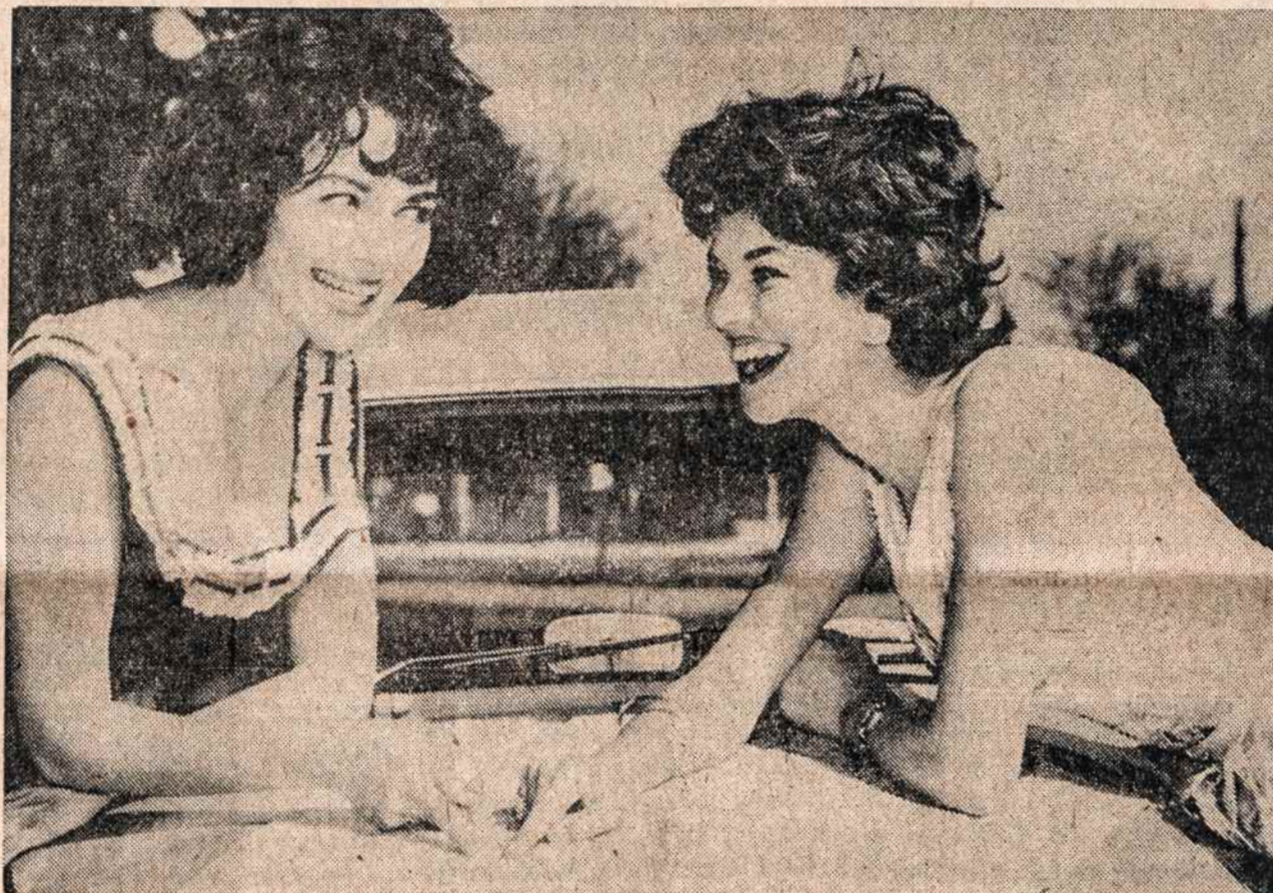
Pasaulinė Bažnyčių Tarnyba (protestantų) rugpjūčio 22 paragino savo narius daryti įtaką, kad kom. Kinija būtų priimta į Jungtines Tautas. — Tai nelaiminga bažnyčių kišimusi į politiką.

Baptistų, metodistų ir kitų protestantų 25 dvasininkai Virginijoje rugp. 23 paskelbė rezoliuciją kovoti visom priemonėm prieš kataliką kandidatą į prezidentus. — Tai irgi nelaiminga bažnyčių kišimusi į politiką.

Katalikas sen. John F. Kennedy išstatė savo kandidatūrą į Baltuosius Rūmus. — Čia tai jau bažnyčios kišimasis į politiką.

Kas yra tvarkos ardytojai?

Brooklyno teisėjas L. Friedman rugpjūčio 22 pratęsė draudimą Amerikos nacių partijai rengti mitingą New Yorke. Tai ardytų tvarką tarp New Yorko gyventojų. Nacių vienminčių komunistų mitingai nelaimomi tvarkos ardymu.

AMERIKOJE laisvė: "Kur keliausime?"

ALĖ RŪTA

ŽVAIGŽDĖ

VIRŠUM GIROS

romanas

(31)

7

Tarp Ašuojos pilies ir Klausigailos lauko buvo toksai paplokščias kalnelis, astroku briaunų pakalnėmis, apskritas, lyg apversta žema duonkepė. Erdvės jame užteko. Atsistojus viename krašte, akys turėjo tolokai siekti kito krašto. O aplinkui galėjai girdėti Setekšnio bangelių blizgėjimą. Ašuojos pilies kuoru, išlindusiu iš medžių vainiko. Kitoj pusėj buvo Klausigailos, dar kelių ašuojiečių pritūpusios, lyg suduotės norinčios pasislėpti, trobos. Maloniai užkludė akį rugių ir miežių vilnijančios dirvos, tankus pamiškės plėšimuose linų šepety, o tolumoj — mėlyna giria, lūnynai. Pakalnėje augo nemažai beržų ir uosių. Pažėrėj kerojo sena, plačiašakis beržas. O kaimo viršūnė lygi, kaip nušluota, jei neskaityti šonuose neaukštų krūmokšnių, kuriuose vakarais pasipildavo lakštingalų dainos.

Po vakarykščio lietaus nupjautos pievos vėl žėravo atsigauančių žalum. Gelsvai pablyškę pradalgiai užsinešė liauna žolė, kuri žadėjo neblogą atolą. Net ir praminti į ežerą takai žaliavo, pilni straksinčių žiogų. Pelnkėse ir ežero pakrasty vanduo žydėjo. Tai žlugęs ir kitokios žolės; plūduriojančiomis šaknelėmis, kėlė augstyn savotiškus lapus ir žiedlapius, skverbėsi į saulę ir orą, uždengdamas vandenį tankiu žolinio mauro tinklu. Tą tinklą vietomis lopė platus lapas; o kai kur jau žiojosi ir pati balta vandens lelijos bonkutė, geltonu dugnu viduje, žalios vainiklapių lėkštės prilaukoma. Ežeras po vakarykščio audros buvo tingiai ramus; vanduo, tarytum, snaudė, vos krustelėdamas, palietus vėjo sparnui ar saulės spinduliui. Tokie pat ramūs, lietuvi išsiprausę, buvo rugių ir vasaruoja laukai. Rugiai beveik jau gelsti

linke, su gerais pusgrūdžiais varpose, nesąmoningai besiveržiančiose iš liaunios jaunystės į subrendimą, į vaisių ir mirtį. Vasarojus — net tamsiai žalias, pačiame plaukime, rodosi, plėšte plėšėsi iš dirvos augštin. Pakalnės beržai kvepėjo.

Kalnėje žemė buvo kieta, kaip plūktinė asla; neaugštos sausos žolės ir laibutės, retos smilgos nesipynė po kojų, nesunkino žingsnio. Užtat ir sugalvota čia atšvesti vasaros šventę, ilgą ir linksmą, svarbią ir smagią. Tai todėl šią ramią popietę čia maišėsi ašuojiečiai, jauni ir seni. Vaikai bėgojo kūrviščiais į pakalnę ir keturiomis rėpiojo į viršų, stendami vyresniųjų paliepiamus įvykdyti arba šiaip pašdykauti. Ar daug jie, papūtžandžiai ir mėlynakiai, išmanė apie šventės reikšmę? Bet kur tik sujunda vyresnieji, ten ir jiems reikia galvutes kaisioti, kojeles miklinti ir visa nugirsti. Todėl ir žino vską tos desimtmėtinės galvelės, moka daug padaryti, sunkinbėti jų mažos rankos, nors, regis, nei jų kas atsidėjęs moki, nei paskui juos sekiojo, ragino. Ir, žiūrėk, kol jie užauga, kol rankos tiek sukietėja, kad galėtų drąsiai imti grėblį, įpjautuvą ar dalgį, ragotinė ar skietą, jau ir jų galvas bei širdis pereina tas patsai sumanumas, tais pačiais judesiais jie atlikinėja įvairius darbus, tais pačiais balsais atlinguoja į seniū ausis jų dainos. Atlinguoja ir dunkstelia: štai jau mes ateinam! Nebijokit, jūsų darbai bus toliau dirbami, jūsų dainos bus toliau dainuojamos, jūsų žygiai bus žygiuojami. Nebijokit, galit ramiai nueiti pakalnę — ir dingti; ką jūs atsinešėt, nepražūs, — mes toliau savo rankomis ir širdimis nešime. Ir todėl šypsodami seniejį sekė jaunųjų ir mažųjų triušą. Šypsodami ir slapčia atsidusdami, nes kad ir džiaugsmas būti pavaduojama, kad ir gera žinoti, jog į tavo pėdas žengia kitos — tvirtos pėdos, bet ir gaila praėti, pradingti, nors tu kažin ką!

Giedkanto sveikata vėl buvo sukritusi, todėl nartata nevalginti jo, nedaryti šventės apvaikščiojimo pačioj pily, pakluonėse, o persikelti toliau, į šį kalnelį. Jei rikiis pajęgs atsikelti, galės iš tolo pamatyti nors šventės ugnis, išgirsti dainas ir valiavimus. O jeigu negalės, tegu ilsisi senelis, tegu paskutinės o dienos nebebūna drumsčiamos triukšmo; jam nusiųs jaunimas vainikų ir berželių šakų, nuneš aukojamų gyvulių kepsnio ir puotos gėrimo. Jisai bus irgi beveik kaip dalyvavęs, kaip ir pats dar vieną Vasaros

šventę atšventęs. Apie kitą vargiai ar jis pats begalvoja, ir kažin, kas ar betiki, jog rikiis sulauktų. Patydomis plaukia kalbos, kad gal netrukus Ašuoja dviejų naujų rikių susilauks. Į savo vietą Giedkantas, sako, pats siūlysiąs Klausigailą, kaip giminaitį, mėgiamiausią draugą ir tinkamiausią pilietį, o naujos pilies kunigu būsiąs Klausigailos žentas ar vyresnysis sūnus.

Vydas anksčiau buvo taip tikras savo būsima rikiu vieta, kad jau daugelį dalykų galvoj suplanavo, kaip veikti, ko griebtis, kokius žmones savo tikslams panaudoti. Juk jis turėjo būti kada vienas iš turtinčiausių ir garsiausių šalies vyrų! Kam gi būtų gėmės, jei šito nepasiektų? Kas jau vargs ir skurs tykia, kaip pelė po šluota, tik ne jis!

Ir dabar kiek surimerio vyras. Paskutiniu metu jam buvo keistas Uogelės elgesys, keistos jos šypsenos. Jį erzino, kad jam kaip ir pasižadėjusi mergina apsisukdavo ir nueidavo nuo jo, net žodžio nepratarusi; arba pakviesta į žaidimą raivydavosi; arba, užėjus vakarais ir būsimos uošvijos namus, mergina pamedavo savo darbą ir užsidarydavo klėtelių, kai niekas tuo metu dar nesiruošdavo miegoti. Vydas nutarė per šią šventę būti labai budrus ir merginai trumpiau prikritpti sparnelius. Ji žinojo, kad anas jos pasižadėjimas miške pagal papročius daug reikšimas. Bet vėl — gerokai ji kaitino mergiotės prasaritimas, kad jos pasižadėjimas tik toks, kaip jo meškos nugalėjimas. Ar tik ne Rimgaudas bus visą padėti perpratęs ir pasisakęs? O gal Raudė? Ta senmergė Vydui buvo įsiėdusi iki kaulų. Klydo jis, kai manė, kad mergėš laukinė ir puskvaišė. Oho, kiek pas ją proto atsirado! Tai kas, kad kiek senesnė; ogi ir ji gyvenimėlį turinti, ogi gerų tėvų dukte esanti, ogi sveika ir darbininkė... Visako yra prišnekėjusi jo serimeris. Ir prie jo lenda, kaip smala limpa, apsisaugoti negalima. O, gudrumo pas ją tiek ir tiek! Žino paslaptį ir išnaudoja. Pati nekarta prasaritė, — girdi, visiems pasakysianti, kaip buvo, jeigu nebūsiąs su ja melius. Visa laimė, kad žmonės ją pusragane ir kvailė laiko; gal netikėtų. Vydas niršo ir laužė galvą, kaip iš tos kvailios padėties išsinarpliojus.

Jaunimas dainuodami ir klykaudami retino pakalnėje berželius ir tempė ant kalno. Čia maišėsi ir vaikai: rinko šakeles, nešė ir jie, kaip skrudžės tempė ir viršūnė, dėjo į vieną vietą. Kad pakalnė per daug

neišsiretintų, kirto keletą gražiau nuaugusių baltaliemenių berželių girtoje, arba apgenėjo užlūžusias ir nereikalingai atsikišusias šakas. Reikėjo daug šito kvepiančio medelio, pačiame jo lapų žalume, pačiame gražume. Jų balti liemenys turėjo sudaryti didžiulius vartus; jų palenktos viršūnės ir šakos turėjo mirgtėti žaliu vainiku viršum žaidžiančių ir dainuojančių galvų. Klausigaila ir Miltautas nurodinėjo vieta didiesiems vartams. Buvo net ir žynys atėjęs patarti. Mantvilas ir Didžiavysis sugalvojo padaryti vainiką, lenktą kaip pasaga: kad ir žirgai į pergale lėktų, kad laimė lydėtų jų karius. Kiti norėjo daryti pūsmėnų iš įsmaigstytų žemėn lazdu ir apkaišytų berželių šakomis; dar kiti siūlė saulės apskritimo vainikus, su atdarais varteliais šokėjams. Klausigaila tik šypsojosi ir lingavo galva. Jis pritarė visiems, leido daryti, ką tik kas buvo sugalvojęs. Net ir vaikai pakraščiuose prisimaigstė žalių šakų tvoreles ir, eidami lenktynių, triukšmingai pro jas šokinėjo. Mažos mergaitės pačiame kalno gale užsitvėrė darželį, vidury prismaigstydamas parugėj priskintų raudonų ir mėlynų gėlių.

Kai saulė merkė savo kojas į Setekšnį, kalnas buvo pilnai paruoštas Vasaros šventei. Ten stiebėsi beržai su palenktomis viršūnėmis didžiųjų vartų vidury, toliau rikiavosi kiti vartai ir varteliai iš įbėstų medelių, kaip gyvai jaugusių. Jų lapai mirgėjo saulėlydžių žaraj. Nustebęs dairėsi senasis paežerės beržas, iš kur čia tiek pribėgo jo genties medelių, kaip jie taip gražiai sustoję ir ratelius, ir saulutes ir mėnesėlius, į pasagas ir gyvatinius vingius. Ir paukščiai, net prasižioję iš nustebimo, skrido į kalno viršūnę ir nedrąsiai tūpė į gyvų vartų viršūnes. Smalsiai sukrankėdavo ar sucypaudavo ir vėl prisigūžė skrisdavo atgal, pabaityti žmonių balsų ir vaikų begiojimo.

Kai pasirošimo darbas buvo atliktas, seniai kles-telėjo kas kur ant akmenėlio, ant beržinės kaladės, ant žemės — pailsėti. Vaikai voliojosi pakalnėn ar slapstėsi, bėgiodami tarp naujų, gyvų, žalių vartų. O jaunimas, užmiršę nuovargę bei rūpesčius, ėmė dainuoti. Miltautas, žinoma, buvo jų vidury.

— Aha, sakau, kaip laikas bėga! — šnekėjo Mantvilas. Seniai čia pusnių neišbridom!

— Negi norėtum, kad snigtų kelis metus be perstojimo?

(Bus daugiau)

KŪRYBOS PRIEDAS

Jo žodis buvo nepataikaujantis

Šimtas metų nuo A. Dambrausko - Jakšto gimimo

Praeitais amžius mums yra davęs stiprių asmenybių, kurios savo veikla ugdė lietuvių ir kūrė lietuviškąją kultūrą. Iš jų didelių palikimų dar ir dabar gyvename, nors juos dažnai ir užmirštame.

Tokis vienas buvo Aleksandras Dambrauskas — Adomas Jakštas, nuo kurio gimimo rugpjūčio 20 suėjo 100 metų. Jis dabar lyg užmirštas, iškeliami kiti jo amžiaus ne tokie žymūs žmonės, asmenys. Bet jis savo šakota asmenybe ir dideliu darbštumu yra suvaidinęs didelį vaidmenį mūsų tautiniame atbudime, jos kultūros puoselėjime. Jis buvo Kauno kapitulios prelatas, katalikiškosios visuomenės ideologas, tautinio atgimimo veikėjas, enciklopedinio pobūdžio mokslininkas, poetas ir kritikas, daugelio laikraščių steigėjas, redaktorius ir bendradarbis. Per šias sritis ir veikė lietuviškąją visuomenę, stiprindamas jos lietuviškumą, keldamas kultūrinį lygį.

Aleksandras Dambrauskas gimė 1860 rugpjūčio 20 (senoju stiliumi rugpjūčio 8) Kuronyse, Pagirių vlsč., Ukmergės apskr. Baigė Šiaulių gimnaziją 1880. Vienerius metus Petrapilyje studijavo gamtos - matematikos fakultete. Po to įstojo į Kauno kunigų seminariją. Vys kupija savo lėšomis išsiuntė į Petrapilio dvasinę akademiją, kurią baigė 1888 teologijos magistro laipsniu. Kunigu išventintas 1888 birželio 29. Tais pačiais metais buvo paskirtas Panevėžio gimnazijos kapelionu, bet išbuvo tik pusę metų.

Už tai, kad protestavo prieš mokinių varymą į cerkvę caro dienomis, buvo uždarytas Kretingos vienuolyne, 1889 iš-

Draugas Ivanas

(Atkelta iš 3 psl.)

dideliame barake, netoli buvusio vienuolyne — "žaliuojančiam lauke, kur stovi paminklai 1812 (Napoleono) kovų karžygiams, tėvynės gynėjams". Jis aplankė karinį muzėjų (būtinai!), Petriščeve matė paminklą Zojai Kosmodemskajai, traagiškai žuvusiai "už proletariatą". Lankė artumoje kolchozus. Jiem aiškino: "Čia už bulių augimą 30 ikiminkų gavo medalius". Lankė dar fabrikus, muzėjus. Kad negalima buvo aplankyti balzamuoto Lenino, savaime suprantama. Ivanas viską, matė, ką jam rodė, ir viskuo "džiaugėsi", kur tik tai buvo inkvizitoriaus įsakyta.

AR IVANAS PATENKINTAS?

Ne visi turistai buvo patenkinti savo kelionėmis. Tikėjosi kažko daugiau, o nerado. Pirmojo. Pinigus išleido. Bet niekas nei vertė keliauti, nei vedžiojo už nosies.

Viskas atvirkščiai Sovietuose. Čia visi patenkinti. Ir Ivanas. Grįžęs daugiau pripasakojo savo draugam, negu matė. Gyrėsi, didžiavosi. Tačiau nei savo žmonai rediršo pasiskusti, kad jis išėjo naują komunistinio švietimo kursą, o ne turėjo laisvas ir smagias atostogas. Ir kam jam reikėjo išleisti sunkiai uždirbtą rublį? tegul juos valniai, — nusišpjo vėnori, — daugiau tokio turizmo nėra.

Tik vargu ar bus skaitęs Dostojevskio legendą ir nuovkęs, kad inkvizitorius — tai velnias, įsikūnijęs, sovietinėje santvarkoje. S.S.

tremtas į Ustiužną, kur išbuvo 5 metus.

1896 atsikėlė į Kauną, po 2 metų buvo paskirtas Kauno kunigų seminarijos profesorium. 1900 buvo vysk. Paluilonio sekretorius, 1902 — Petrapilio dvasinės akademijos profeso-

AL. DAMBRAUSKAS, pieštas dail. J. Vienožinskio.

rius. 1906 grįžo į Kauną ir ėmėsi laisvo kultūros darbo. Jis pirminkavo šv. Kazimiero Draugijai, kuri leido knygas, pats rašė knygas, leido, redagavo laikraščius. 1914 vyskupo Karevičiaus pakeltas Kauno kapitulios prelatu, įsikūrus universite-

tu Kaune, bent kelių fakultetų buvo garbės profesorius, gavęs gamtos - matematikos, humanitarinių mokslų garbės doktoratus, nuo 1926 vadovavęs Katalikų Mokslo Akademijai, 1933 lietuvių katalikų mokslininkų ir mokslo mėgėjų suvažiavime paskelbtas pirmuoju Lietuvos katalikų akademiku.

Kaip mokslininkas teoretikas jis plačiausiai reišėsi teologijoje, filosofijoje, matematikoje ir literatūroje. Kaip praktikas visuomenininkas — publicistikoje, rašydamas įvairiausiomis visuomenės bei kultūros gyvenimo temomis. Dambrauskas sekė pažangą, prieš jį pats stengėsi prisidėti, ir kaip publicistas skelbė pažangos būtinumą visose mokslo bei gyvenimo srityse.

Rašyti pradėjo 1904 Aušroje, Šviesoje, Žemaitė, Lietuvos Apžvalgoje, Tėvynės Sarge ir kitur. Jis pats suorganizavo ir leido visą eilę laikraščių, svarbiausias jų Draugija, pradėjusią eiti 1906. Tai buvo to meto intelektualiam skaitmenis skirtas žurnalas.

Savo plačiu išsilavinimu A. Dambrauskas sugebėjo pritraukti daug bendradarbių ir pakeičti žurnalo lygį, kad ir dabar jis nenustoją savo vertės.

Tai buvo prieš pirmą Pasaulinį karą ėjęs pats geriausias laikraštis, iškėlęs svarbiausius gyvenimo klausimus, demokratiškai juos nušvietęs.

Redaguodamas žurnalą, turėjo pats daug prirašyti. Iš čia atsirado gausūs kritikos raštai, publicistika, poezija, satyra. Dar iš spaudos draudimo laikų jis pasirašinėjo Adomo Jakšto slapyvardžiu, ir tuo vardu įėjo į lietuvių literatūrą.

Jo poetiniame talente daugiau sveria intelektualizmas, taip jo eilės kartais atrodo sausos, bet kas gi nežino tokių gražių jo eilių "Jūra motinėle" ...

DAIL. JUSTINĄ VIENOŽINSKĮ PRISIMINUS

Liepos 29 Lietuvoje po sunkios ligos mirė dailininkas Justinas Vienožinskis. Paskutinius metus dėl nesveikatos jis buvo pasitraukęs iš viešumos ir gyveno nuošaliai.

Dail. J. Vienožinskis lietuviškosios dailės istorijoje paliko stiprius savo pėdsakus. Jis reišėsi kaip dailininkas ir kaip mokytojas.

Tiesa, jo paliktoji kūryba negausi, bet ji gaivino lietuviškąją meną savo naujumu ir savo ruoširdumu. Į meną jis žiūrėjo rimtai, nesivaikė kokių komercinių pigių efektų. Jo tapyba turėjo vakarietišką impresionistinį charakterį.

J. Vienožinskiui teko ilgai mokytojauti — dėstyti meną. Jis buvo vienas iš pirmųjų Kauno meno kursų ir mokyklos organizatorių, toje mokykloje dirbęs visą laiką, vadovavęs tapybos klasei. Mokiniamis sugebėjo įkvėpti meno meilę ir turėjo jiems nemažos įtakos.

Trečia sritis, kurioje J. Vienožinskis aktyviai reišėsi, buvo lietuviškoji spauda. Jis ne kartą rašė meno klausimais, stengdamasis atskleisti skaitytojams mero esmę. Buvo vienas iš tų kovotojų, kurie iš lietuviškojo meno vijo diletantizmą, visur reikalavo kūrybinės rimties.

Apie lietuvių liaudies meną jis taip rašė:

"Nors šis menas yra perdėm primityvus, tačiau liaudies kultūroje, tapyboje ir grafikoje randame elementų, kurie šiandien sudaro pagrindą ir kai kurioms moderniosioms vagonoms; tai sintetiškai primityvus vaizdavimas, formų kompozicija, savita spalvų gama, didelis psichinės išraiškos ekspresingumas, mistiška rimtis drauge su idilišku ramumu ir pan. Toks kontrastingų elementų gilumas byloja apie mūsų tautos sielos gilumą ir estetinio pojūčio turtingumą, todėl šis menas gali ir privalo būti lietuviškas šaltinis kultūriniam, individuali-

nam menui kurtis". (Kūryba, 1942).

Tame pačiame straipsnyje randame ir tokias jo mintis, tinkančias mūsų laikams:

"Praėjo laikai, kada mus galėjo viliooti tiktai sodžiaus idilija. Reikia jau rauti visas piktžoles, kurios bando užleisti mūsų pirmuosius jaunos pažangios meno kultūros žiedus. Reikia taip pat neužmiršti, kad didysis menas dievų skiriamas išrinktiesiems: tiems, kurie savo sielos galia sugeba šio dvasios lobyno gėlmėse pasinerti".

Justinas Vienožinskis buvo gimęs 1886 birželio 29 Liepėnėse dvarelyje, Zarasų apskr., iš garsios peoto kun. Antano Vienožinskio (Vienužio) giminės. 1898 įstojo į Mintaujos gimnaziją. Ketvirtą klasę baigdamas, buvo iš mokyklos pašalintas

DAIL. Justinas Vienožinskis 1922 m.

tui Kaune, bent kelių fakultetų buvo garbės profesorius, gavęs gamtos - matematikos, humanitarinių mokslų garbės doktoratus, nuo 1926 vadovavęs Katalikų Mokslo Akademijai,

1933 lietuvių katalikų mokslininkų ir mokslo mėgėjų suvažiavime paskelbtas pirmuoju Lietuvos katalikų akademiku.

Kaip mokslininkas teoretikas jis plačiausiai reišėsi teologijoje, filosofijoje, matematikoje ir literatūroje. Kaip praktikas visuomenininkas — publicistikoje, rašydamas įvairiausiomis visuomenės bei kultūros gyvenimo temomis. Dambrauskas sekė pažangą, prieš jį pats stengėsi prisidėti, ir kaip publicistas skelbė pažangos būtinumą visose mokslo bei gyvenimo srityse.

Rašyti pradėjo 1904 Aušroje, Šviesoje, Žemaitė, Lietuvos Apžvalgoje, Tėvynės Sarge ir kitur. Jis pats suorganizavo ir leido visą eilę laikraščių, svarbiausias jų Draugija, pradėjusią eiti 1906. Tai buvo to meto intelektualiam skaitmenis skirtas žurnalas.

Savo plačiu išsilavinimu A. Dambrauskas sugebėjo pritraukti daug bendradarbių ir pakeičti žurnalo lygį, kad ir dabar jis nenustoją savo vertės.

Tai buvo prieš pirmą Pasaulinį karą ėjęs pats geriausias laikraštis, iškėlęs svarbiausius gyvenimo klausimus, demokratiškai juos nušvietęs.

Redaguodamas žurnalą, turėjo pats daug prirašyti. Iš čia atsirado gausūs kritikos raštai, publicistika, poezija, satyra. Dar iš spaudos draudimo laikų jis pasirašinėjo Adomo Jakšto slapyvardžiu, ir tuo vardu įėjo į lietuvių literatūrą.

Jo poetiniame talente daugiau sveria intelektualizmas, taip jo eilės kartais atrodo sausos, bet kas gi nežino tokių gražių jo eilių "Jūra motinėle" ...

Ir čia jis sugebėjo skaidriai nušviesti, prirašyti proginių eilėraščių, kurie prieš pirmą Pasaulinį karą buvo spausdinami vadovėliuose, deklamuojami vakarėliuose.

Poezijoje ypač žymus jo satyrinis talentas. Zmonių negeroves, su kuriomis kovojo publicistikoje, išjuokė savo satyrinėje poezijoje.

Kaip literatūros kritikas jis yra įvertinęs daugybę knygų, meno parodų, su visu atvirumu kovojęs už klasikinius meno principus, kovojęs ir su naujovėmis, kurios suko iš klasikinio kelio.

Jo žodis buvo nepataikaujantis, jis turėjo įtakos žmonėms, jis kėlė susidomėjimą savo lietuviška knyga, savu autoriumi.

Be to, jis suregistravo visus literatūrinius faktus.

Kaip matematikas, jis reišėsi gyvu matematikos susidomėjimu. Svarbiausias jo darbas šioje srityje — Naujos trigonometrinių sistemų, išleista esperantiškai.

Paliko jis ir teologinių - filosofinių raštų, kurie daugumoje surinkti į knygą "Mokslas ir tikėjimas".

A. Dambrauskas gyveno visą laiką Kaune šv. Kazimiero draugijos namuose, kur turėjo savo didelę biblioteką. Dažnai jį matė išeinantį pasivaikščioti — nedidelio ūgio, su lazdele, gyvo žvilgsnio. Atrodydavo jis lyg rūstus ir lyg piktas. Bet toks jis nebuvo. Jis turėjo daug šilumos ir meilės, ir niekam nepataikavo. Jo tiesos žodis buvo daug kam kartus, kai jis plakė už nutautėjimą, kai jis dėstė savo literatūrinės pažūras, bet niekas neišdrįso Jakšto negerbti. Už tą tiesos meilę, už kovotojo narsą jam nusilenkė visokių pažūrų žmonės.

Mirė jis 1938 vasario 19. Už nuopelnus tautai buvo palaidotas valstybės lėšomis po Kauno katedra. P. J.

Latvių dainų rinkėjas

Latviai šiemet švenčia 125 metus nuo Krisjanis Barons gimimo. Jis žinomas kaip didelis tautosakos, latvių liaudies dainų rinkėjas, tautinio atgimimo veikėjas.

Gimė 1835, baigė Mintaujos gimnaziją, 1356 - 60 studijavo Tartu universitete, bet jo nebūta. 1859 išleido Latvijos geografiją, 1862 iškėlęs į Petrapilį savo latvių laikraštį. Nuo 1893 gyveno Maskvoje, kaip privatus mokytojas. Vėliau (1893) atsikėlė į Rygą, daug rašė visuomeniniais ir politiniais klausimais latvių spaudoje. Iš to daug pasitraukęs, atsėdėjo tik latvių liaudies dainų rinkimui.

Latvių išleistas ženklas K. Barons. 1886 m.

Jis surinko 217,996 liaudies dainas, jas sutvarkė, suklasifikavo ir išleido 8 tomuose 1894-1915. Išleido Rusijos Karališkoji Mokslo Akademija. Antra laida jau išėjo nepriklausomoje Latvijoje 1922.

Per surinktas liaudies dainas ir savo raštus K. Barons turėjo daug įtakos latvių tautai kuriant jos nepriklausomybę.

Mirė 1923. 1926 buvo įkurta jo vardo premija už darbus Latvijos kultūros tyrinėjimo srityje. Premija buvo skiriama kovo 8, jo mirties diena.

Latvių spaudos draugija Amerikoje šiai sukakčiai atžymėti išleido specialius ženklukus.

Šv. Rašto Senasis Testamentas dviejuose gražiai įrištuose tomuose, neseniai išleistas Italijoje, dabar jau gaunamas Darbininko administracijoje. Abiejų knygų kaina 22 dol.

ADOMAS JAKSTAS

Palangos jūra

JŪRA motinėle
Tur dukrelių būrį;
Vėjui tėvai liepiant
Visos šokti turi.

Lyg skara kutuota
Ant žalsvos juopelės,
Putas pasipuošę,
Puldinėja, kelia.

Tai lenktynių eina,
Tai prie kranto plakas,
Tai atgal atšokę
Glebesčiuojas, šnekas.

Visados kaip deivės
Saulios ir linksmtės;
Tik pravrakst, išvydę
Tėviškę Birutės.

Laš jų ašarėlės
Gelsvu gintarėlių, —
Mat, ir joms pagailo
Brolių žemaitėlių.

Kultūrinė kronika

Laonardo Andriekaus naujas eilių rinkinys "Nukryžiuta saulė" jau atspausdintas Tėvų pranciškų spaustuveje Brooklyne ir atiduotas į rīšyklą. Knyga turi didelio formato 208 puslapius. Iliustravo dail. T. Valius, nupiešdamas 13 iliustracijų tekstui ir trijų spalvų viršelį. Rinkinio pagrindinė tema — Kristus lietuviškoje butyje.

Aleksandra Kašubienė daro Kryžiaus Kelių stosis — stacijas Brooklyno pranciškų vienuolyne koplyčiai, jungdama glazūrą su mozaika. Kūriniai bus baigti dar šį rudenį.

Aidų žurnalas šiemet skiria premiją už dailiosios literatūros kūrinius, kurie buvo atsiųsti jūry komisijai. Vasaros atostogos buvo pertraukusios šios jūry komisijos darbą. Dabar jau visi beigia susipažinti su veikalais. Premija bus paskirta rugsėjo pradžioje.

Pranas Naujokaitis išleido naują eilėraščių rinkinį "Ak menas širdis". Rinkinys turi 104 psl., atspausintas Tėvų Pranciškų spaustuveje ir atiduotas į rīšyklą.

Vitalijos Bogutaitės pirmasis eilių rinkinys "Veidrodis jūros dugne" jau atspausdintas pranciškų spaustuveje Brooklyne. Rinkinys turi 54 puslapius. Leidžia Ateitis.

Ateitininkų Vadovas, parengtas Stasio Ylos, jau atspausdintas Nek. Prasiidėjimo seserų spaustuveje Putnam, Conn. Vadovas turi 480 psl., iliustruotas diagramomis, įvairiais piešiniais. Išleista prel. K. A. Vasio lėšomis. Leidimu rūpinosi Ateitininkų Federacija.

Monografija apie St. Šalkauskį, parašyta prof. Juozo Ereto, baigiama įrišti. Spaudė pranciškų spaust. Brooklyne. Knyga turi 304 psl. Išleista kun. J. Karaliaus lėšom. Leidimu rūpinosi Ateitininkų Federacija.

Ateities žurnalas, dešimtį metų ėjęs Brooklyne, nuo rudens perkeltas į Chicago. Ją redaguoja kolektyvas. Vyr. redaktorius R. Rudys, 4105 So. Albany Ave., Chicago 32, Ill. Administracija ir toliau pasilieka Brooklyne. Administruoja kun. V. Dabušis.

Vyt. Rastonis, grojės fagotu Kansas City, persikėlė į Providence, R. I., kur groja simfoniniame orkestre.

Vytauto Valaičio vieną nuotrauką išidėjo Japonijoje išleistas šių metų foto almanachas, kuriame parinkti viso pasaulio geriausi fotografai. Newsweek žurnalas bent kelis kartus buvo išidėjęs V. Valaičio nuotraukų per kelis puslapius. V. Valaitis kaip fotografas dirba Newsweek žurnale.

Povilas Jasiukonis, gyv. New Haven, Conn., yra pagaminęs du lietuviškus filmus. Baigęs filmavimo studijas, dabar dirba Yale universitete filmų skyčiuje.

Dr. A. Šešplaukis šiuo metu keliauja po Vokietijos universitetus, rinkdamas lituanistinę medžiagą, daugiausia dėmesio skirdamas dainom. Rudenį grįžta į New Yorką ir toliau dėstys Columbijos universitete.

Romas Viešulas šiuo metu gyvena Los Angeles, Calif. I New Yorką grįžta rugsėjo pradžioje. Jis buvo gavęs Fordo stipendiją, kad galėtų laisvai atsidėti kūrybai specialioje grafikos studijoje Los Angeles, Calif.

Dail. Pranas Gailius, gyvenęs Paryžiuje, Vokietijoje surengė bent kelias savo kūrinių parodas. Liepos mėn. jo paroda buvo Erlangene, rugpjūčio 2 - 27 Stuttgarte; perkeliama į Kirchheim-Teck, Bad Oynhausen.

Apie antrąjį Pasaulinį karą knyga parušta lietuvių kalba. Knygos turinį redagavo gen. St. Raštikis. Turės per 300 puslapių. Knygai išleisti yra renkama numerata. Kaina 4 dol. Užsakymus iki rugsėjo 20 siųsti: J. Vaičiulėnas, 195 Drinkwater St., Sudbury, Ont., Canada.

Kanados septintoji lietuvių diena šiemet įvyksta rugsėjo 3-5 Toronto. Ta proga bus tautiniai šokiai, choro pasirodymas ir dailės paroda. Sventėję atžymima ir Zalgiorio mūšio 550 metų sukaktis. Kalbėtoju pakviestas dr. Stasys Bačkis iš Washingtono.

Lietuviai dailininkai, V. Ratas ir H. Šalkauskis, Sydnejuje buvo surengę bendrą Australijos grafikų parodą. Dalyvavo 95 dailininkai su 185 kūriniais. Premijas skyrė lietuviai. Jos atiteko australų dailininkams.

Kom. Juozas Bertulis, iki šiol gyvenęs Los Angeles, persikėlė į Chicago ir vargoninkauja Aušros Vartų parapijoje.

Ada Korsakaitė padarė mozaiką "Pikniką" May bendrovės naujos krautuovės restorano sienai, dydis 15 ant 16 pėdų. Dar padarė tris dekoratyvines mozaikines lentas tam pačiam restoranui. Jos darbų reprodukcija išidėjo Clevelando Plain Dealer laikraštis skemadienio laidoje ir labai šviesiai atsiliepė apie dailininkę ir jos darbus.

Inž. V. Žemakis parašė ir pasiryžo savo lėšomis išleisti didoką veikalą Lietuvos sienų klausimu. Veikalas turės 120 psl., 5 žemėlapius ir keturis istorinius atvaizdus, priedama ir santrauka anglų kalba.

Šv. Tėvo laiškas ateitininkų jubilėjui

Popiežius Jonas XXIII ateitininkų 50 metų sukakties ir jubilėjinio kongreso proga parašė specialų laišką. Laišką iš Romos parvežė J. E. vysk. Vincentas Brizgys, kuris lankėsi Europoje ir dalyvavo tarptautiniame eucharistiniame kongrese Vokietijoje, Miunchene. Tuo pačiu metu įvyko ir Europos ateitininkų jubilėjinis suvažiavimas, kuriame laiškas buvo perskaitytas. Chicagoje ateitininkai jį išgirs savo jubilėjiniam kongrese, kuris susirenka rugsėjo 2 ir truks iki rugsėjo 5.

Kongreso eiga yra numatyta tokia. Penktadienį, rugsėjo 2, registracija ir sutiktuvų vakaras Jaunimo centre. Programoje meno vakaras ir eisenos prie paminklo Nežinomajam Lietuvos Karžygiui. Paminklas statomas Jaunimo centro sodelyje. Rugsėjo 3, šeštadienį, pamaldos Old St. Mary's bažnyčioje. Mišias aukoja prel. Ignas Albiavičius, pamokslą sako kan. F. Kapočius. Atidaromas posėdis 10 val. ryte Congress viešbuty-

je. Pagrindinę paskaitą "Pusė amžiaus ateitininkų keliu" skaito kun. Stasys Yla, "Ateitininkų Vadovo" autorius. Popiet akademiniame posėdyje su dr. V. Vyganto, Pax Romana pirminko, dr. A. Liulevičiaus ir dr. A. Sužiedėlio paskaitomis apie moderniąją civilizaciją, katalikiškąją akciją ir lietuvių tautos egzistenciją. Vakare koncertas Marijos aukšt. mokyklos salėje; koncerto programą atlieka solistai St. Baras, D. Stankaitė, J. Vaznelis ir čelistas M. Saulius. Akomponuoja muz. A. Kučiūnas. Rugsėjo 4, sekmadienį, 10 val. jaunučių moksleivių, studentų ir sendraugių atskiri posėdžiai. Iškilmingos pamaldos šv. Marijos Užgimimo bažnyčioje 12 val. 15 min. Mišias aukoja J. E. vysk. J. Brizgys. Pamokslą sako prel. M. Krupavičius. Popiet 3 val. iškilmingas baigiamasis posėdis, vakare 7:30 banketas Congress viešbutyje. Rugsėjo 5, pirmadie-

nį, Ateitininkų Federacijos Tarybos posėdis.

Vysk. Fulton Sheen yra prišuntęs ateitininkų kongresui nuoširdų sveikinimą. Jis buvo prašytas kongrese dalyvauti ir pasakyti žodį, bet tuo metu jis turi kitų neatidėtinų išpareigojimų.

Lietuvos atstovas JAV p. Juozas Kajeckas dalyvaus kongrese ir pasakys pagrindinę kalbą bankete Congress viešbutyje. Solistė Prudencija Bičkienė išpildys meninę programą.

Vlisko pirm. dr. Antanas Trimakas sutiko dalyvauti kongrese ir tarti žodį iškilmingame posėdyje. Kalbės taip pat Alto pirm. L. Šimutis ir buvęs Ateitininkų Federacijos vadas prof. K. Pakštas.

Kun. Jonui Kidykui, S. J. ateitininkų Federacijos vyr. dvasios vadui, rugpjūčio 27 suėjo 25 metai, kai yra išventintas į kunigus Valkenburge, Olandijoje. Kun. J. Kidykas, S.J. yra paruošęs ateitininkams visai naują religinę programą, kurios centre statomas Kristus Valdovas.

Kongreso biuras jau veikia Jaunimo centre (107 kambarys). Biuro vedėju pakviestas Feliksas Palubinskas. Biuras veikia kasdien nuo 2 val. popiet iki 10 val. vak. Galima kreiptis visais reikalais. Tel. Hemlock 6-5133.

Tėviškės Žiburiai rugpjūčio 25 išidėjo įžanginį ir du išsamius straipsnius apie ateitininkų 50 metų sukaktį ir kongresą. Straipsnius parašė kun. Pr. Gaida ir J. Matulionis, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas.

Ateitis, kuri nuo šio rudens leidžiama ir spausdinama Chicagoje, Draugo spaustuveje jau paruošta kongresui. Šiom dienomis išleis rugsėjo mėn. numeris (7). Administracija tebėra Brooklyne, 916 Willoughby Ave.

Kun. Viktoras Dabušis, Ateitininkų Federacijos generalinis sekretorius, nuo rugpjūčio 24 yra Chicagoje ir bus ligi kongreso pabaigos. Jis rūpinasi kongreso reikalais kartu su kongresui rengti komitetu, kuriam pirmininkauja Kazys Kleiva.

Ateitininkų Federacijos Taryba susirenka posėdžio rugsėjo 5, pirmadienį, Darbo šventės dienoje, Jaunimo centre 10 val. ryto. Tarybos pirm. dr. A. Dabušis kviečia visus Tarybos narius dalyvauti.

Studentų ateitininkų vasaros stovyklon Dainavoje, Manchester, Mich., susirinko arti 100 studentų. Stovykla prasidėjo rugpjūčio 21, užsibaigia rugsėjo 2, penktadienį, studentų ateitininkų suvažiavimu. Po suvažiavimo visi vyksta tiesiai į kongresą Chicagoje.

Kongresas yra atvykę tolimu svečių iš Europos, pietų Amerikos ir Australijos.

SV. PIJUS X ateitininkų sąjūdžio įkvėpėjas.

DAINAVOJE MŪSŲ ARTI ŠIMTINĖS

Studentų Ateitininkų Sąjungos stovykla Dainavoje, Manchester, Mich., buvo iškilmingai atidaryta sekmadienį, rugpjūčio 21 d., ir tęsis iki penktadienio, rugsėjo 2. Atbrudėjo, atgarmėjo apie 94 stovyklautojų, ieškančių draugų ir geros nuotaikos net iš Bostono ir Kanados.

Dainavoje diena prasideda 7 val., kai pradeda vos vos krutėti. Po šv. mišių pakeliamos trispalvė ir JAV vėliavos. Toliau laikas pralekia, prašvilpia tai miklinant intelektualines pajėgas, tai lekiant su sviėdiniu ar drumzdžiant spyglio ramų vandenį. Paskaitų buvo jau 3: dr. J. Kaupo "Keli tremties literatūros bruožai", dr. A. Dabušio — "Ūkio ir pramonės pažanga nepriklausomoje Lietuvoje" ir Ant. Mažulio "Lituanistinių mokslų talka išeivijoje". Paskaitų atidžiai išklause, išsiskirstom į būrelius tarp savęs padiskutuoti, panagriniėti naujai pateiktas mintis, kad patys geriau suprastume. Pasportuojam, padainuojam, senus draugus susitinkam, su kitais

susidraugaujam ir vėl tylu. Stovyklos diena baigiasi.

Dana Maciūnaitė,

Žalgirio minėjimas

Rochester, N.Y. Rugsėjo 10 šv. Jurgio par. salėje yra ruošiamas iškilmingas 550 metų Žalgirio mūšio minėjimas — koncertas. Minėjime kalbės dr. A. Klimas ir A. Jančys. Po iškilmingo minėjimo įvyks koncertas, kurio programą pirmą kartą Rochesteryje išpildys Varp choras iš Toronto, vedamas muz. St. Gailevičiaus.

Rugsėjo 11, sekmadienį, 11 val. iš ryto šv. Jurgio bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos, į kurias kviečiamos visos organizacijos su vėliavomis.

Po minėjimo — koncerto veiks turtingas bufetas ir šokiai. Minėjimą ruošia komitetas, kuriam vadovauja Ramovės pirm. P. Saladžius ir Bendruomenės pirm. K. Sabalis.

Į minėjimą yra kviečiami amerikiečių visuomenės atstovai ir visi Rochesteryje ir apylinkėje gyvenant lietuviai. (P)

SV. TEVAS JONAS XXIII.

VISI DABAR ŽINO LIETUVOS VYČIŲ TAUTINĮ DARBĄ

Lietuvos reikalų komisijos pranešimas vyčių seime

Sausio mėn. Komisija atliko gal svarbiausią savo uždavinį. Su pagalba Amerikos Lietuvių Informacijos Centro, parašė laiškus Kongreso atstovams, senatoriams, miestų burmistrams, gubernatoriams, savo miestų laikraščiu redaktoriams ir kitiems primindami, kad Vasario 16 — tai Lietuvos nepriklausomybės šventė ir ragindami prisiminti tą dieną, kad Lietuva tebekeičia Rusijos priespaudą. Su kai kuriais asmenimis vyčiai užmezgė artimesnius ryšius ir tai davė daug gražių vaisių. Pvz.:

1. 107 atstovai ir 27 senatoriai pasakė kalbas Vasario 16 proga, visos tos kalbos tilpo "Congressional Records".

2. 16 gubernatorių ir 16 burmistru paskelbė Vasario 16 Lietuvos respublikos diena.

3. 108 laikraščiai aprašė Vasario 16 minėjimus; keli iš jų paskelbė labai gražius įžanginius straipsnius.

Už palankumą Lietuvai Komisijos nariai jiems šiltai padėkojo. Nemažai jų atsianti mum labai gražių atsakymo laiškų.

Sen. Oren E. Long iš Hawaii rašo: "We in the United states reaffirm on this anniversary or Lithuanian freedom that we will do all in our power as men of peace and good will to see that the Lithuanians will again be in a position to enjoy their traditional liberties".

Vyčiai panaudoja kiekvieną progą paiformuoti pasaulį apie žiaurumus, daromus Lietuvai Rusijos. Tam pasinaudojo šv. Kazimiero šventė, birželio tragiškų dienų minėjimu; pavergtų tautų savaite, maldos diena už Lietuvą ir tt. Vyčiai sten-

giasi atkreipti dėmesį į Lietuvos kančias ir pastangas atgauti savo kraštui nepriklausomybę. Vyčiai gražiai pasirodė pavergtųjų tautų savaitę minint Chicagoje. Jie (ypač Ona Paukštytė) aiškiai parodė, kad vyčiams rūpi dabartinė Lietuvos padėtis, ir kad jie stengiasi visokiais būdais padėti Lietuvai atgauti savo nepriklausomybę. Šioji vyčių reklama padėjo kitataučiam geriau susipažinti su Lietuvos reikalais. Pvz., Los Angeles lietuviai pagerbė savo kongresmaną Lipscomb. Pagerbimo programai vadovavo garsusis filmų aktorius George Murphy, kuris pamatęs ir sužavėtas tautinių šokių grupe, šitaip atsiliepė:

"It pains me that Lithuania, the land of these Lithuanian folk dancers, should be slaves under the communist regime. They all were free as we are. They never thought that they would be taken into slavery under the communists as we think that such a thing will never happen to us. While at the moment there is little that we can do from a concrete point of view, none the less let us pray and remember always the land of these happy and culture-loving people".

Gal pastebėjote paskutiniu mūsų jaunimo apsilėidimo tautiniuose dalykuose. Pirmiau mūsų siškiai sakydavo, kad jaunimas negirdime nusiskundimų dėl mūsų jaunimo apsilėidimo tautiniuose dalykuose. Pirmiau mūsų siškiai sakydavo, kad jaunimas negirdime nusiskundimų dėl mūsų jaunimo apsilėidimo tautiniuose dalykuose.

Užbaigdamas savo raportą, drįstu išreikšti tokius patarimus:

1. Kiekviena kuopos komisija turėtų būti padidinta naujais nariais. Reikia naujų narių rašyti laiškus, o tie, kurie mažai veikia, turėtų atsinau-

ba dėl Lietuvos, negu kuri kita organizacija. O vyčiai yra čia gimę ir auge, Lietuvos nematė. Tad mūsų komisijos darbas yra labai svarbus ir mūsų pačių organizacijai. Tai turėtų paskatinti visus narius be išimties stropiai prisidėti prie komisijos darbo, išsižadėti savęs, surasti laiko parašyti laiškus ir ginti Lietuvos reikalus. Tad, malonūs vyčiai, vytės, skatinu jus visus gyvai suprasti komisijos darbų svarbą. Savo kuopose paraginkite visus narius aktyviai tautinį komisijos darbą dirbti. Suraskite laiko rašyti laiškus. Sekite geru pavyzdžiu Mildred Ciničienės iš Pittsburgo, kuri parašė 276 laiškus; Prano Vaško iš Newark, N.J., kuris parašė 205 laiškus; Ritos Pinkienės iš Worcesterio, kuri parašė 147 laiškus.

Pernai įteikėme atsižymėjimo ženklus keturiems nariams, kurie parašė per metus šimtą su viršum laiškų: Pranui Vaškui, Ritai Pinkienei, Mildred Ciničienei, ir Leonardui Valiukui. Šiais metais trys iš jų parašė daugiau negu šimtą laiškų. Pranas Vaškas, Rita Pinkienė ir Mildred Ciničienė. Sveikiname juos ir nuoširdžiai dėkojame už gražų pavyzdį kitiems ir už pasišventimą Lietuvos nepriklausomybės atgavimo darbui. Per šį seimą teks kitiems ženklus išteikti.

Užbaigdamas savo raportą, drįstu išreikšti tokius patarimus:

1. Kiekviena kuopos komisija turėtų būti padidinta naujais nariais. Reikia naujų narių rašyti laiškus, o tie, kurie mažai veikia, turėtų atsinau-

ŠILUVOS MARIJOS MALDOS IR ATGAILOS DIENA

RUGSĖJO 11 — MARIANAPOLYJE — THOMPSON, CONN.

MARIJOS ŠVENTES TVARKA:

- 11:00 ryte šv. Mišios ir pamokslas
- 1:30 p. p. stacijų ėjimas už kenčiančią lietuvių tautą
- 2:30 p. p. Švč. Sakramento adoracija, pamokslas, baigiamas procesija su Švč. Sakramentu per parką.

ISIDEMETINA:

Išpažinčių bus klausoma 9:00 iki 11:00 Maldininkai galės gauti lengvų užkandžių ir kavos Lietuviai katalikai iš visų kolonijų kviečiami gražiai pasirodyti per šias istorines iškilmes

MARIANAPOLIO TĖVAI MARIJONAI

MARIJOS APSIREIŠKIMAS ŠILUVOJE
Dail. Vyt. Kašubos skulptūra Marianapolio koplyčios altoriuje

IŠ VISUR

— Dr. Petras Daužvardis, Lietuvos konsulas Chicagoje, šiemet mini 35 metus savo diplomatinės tarnybos. Chicagoje yra konsulu nuo 1937 metų.

— Balso seimas šaukiamas Chicagoje spalio 25-26 Congress viešbutyje, kuriame rugsėjo 3-4 susirenka jubilėjinis ateitininkų kongresas.

— Adelaidėje, Australijoje, baigiama statydinti pirmoji lietuvių koplyčia, kuriai parinktas šv. Kazimiero vardas. Manoma darbus užbaigti ir šventinti Kalėdose arba šv. Kazimiero šventėje kovo 4. Kartu šaukiamas Australijos lietuvių katalikų suvažiavimas.

— Lietuvių Enciklopedijos 21-mas tomas (oda - pareiga) jau atiduotas rišyklon. Redagavo dr. Juozas Girnius. Atskirus straipsnius rašė apie 160 bendradarbių, talkino informacija ir iliustracijomis 23. Tomas yra iliustruotas 138 nuotraukomis.

— Inž. Zenonas Petkus Chicago universitete įsigijo inžinerijos magistro laipsnį. Gimęs yra 1928 Marijampolėje, gimnaziją baigęs Vokietijoje — Scheinfelde stovykloje. Amerikoje gyvena nuo 1951. Yra vedęs, augina 4 vaikus.

— Petras Karavaitis, 37 metų, automobiliu užmuštas Buenos Aires, Argentinoje, kur buvo atvykęs iš Anglijos po praėjusiojo karo. Buenos Aires jis turėjo baldų krautuve.

— Jonas Karvelis Chicagoje išleido naujas plokšteles, į kurias įrašytas Lietuvos himnas, 14 operų, 14 lengvosios muzikos kūrinių ir keliasdešimt lietuvių liaudies dainų.

— Kazio Kleivos naujas adresas: 1610 So. 48 Ct. Cicero 50, Ill. Jis yra ateitininkų jubilėjiniam kongresui rengti komiteto pirmininkas.

— Sol. V. Žeimelytė Toronte, Kanadoje sudarė sutartį su Nacionaline opera. Dainuos Serafinos vaidmenį Strausos operoj Venecijos naktis.

— Edvardas Sulaitis Chicagoje baigė aukštuosius prekybos mokslus. Bendradarbiauja įvairiuose laikraščiuose. Darbininkui rašo sporto ir kitas žinias.

— Kun. Jonas Burkus, Anthony, N. M. stato naują bažnyčią ir kleboniją.

— Kun. dr. Kazimieras Rumbys paskirtas klebonu į St. Mary's parapiją, Tikilva, Ill. Jis buvo Telsių kunigų seminarijos profesorium, Romoje studijavo Gregorianumo universitete ir gavo daktaro laipsnį. Vėliau Chicagoje studijavo pedagogiką. Iki šiol buvo Pesotom, Ill. Šv. Marijos parapijos vikaru.

Darbininko nauji skaitytojai jau nuo dabar užsisakdami už šių metų 4 mėn. moka tik 1 dol., gi už šiuos ir 1961 metus, viso 16 mėn., moka tik 5 dol. Darbininko skaitytojai kviečiami į talką padidinti Darbininko skaitytojų seimą. Rašyti Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

IEŠKANTIEMS
POILSIO IR RAMUMOS

TRAKAI

prie ežero su valstybės tvarkomu paplūdimiu. Patogūs kambariai, šiltas ir šaltas vanduo, dušai. Valgi galima gamintis patiems ar gauti vietoje.

J. PAKNYŠ

Box 126, Thompson, Conn.

Telef. Putnam, Conn.

Walnut 3-2336

LIEŽUVINGOS

Ignas Malėnas

Skaidrus sekmadienio rytas. Danguje nė debesėlio. Drungnas vėjelis paskleides jauną alyvų kvapą Rasymų sodyboje. Bet netrūksta jo ir visoje Pa-beržynėj. Rodosi, čia visos pa-rapijos alyvos atskleidė savo aromata. Rasymų Antosė pa-siskynė keletą rūtų šakelių už-sikišti už plaukų. Dar nusisky-nė porą mėtų ir išėjo į vieš-keį. Netoliese pamatė atknap-sojančią Žižų Magdę.

— Tai kur manai šiandien džiovinti padalkus?

— Nutariau šiai dienai pa-rinkti Rumbonių vėją. Sako, ten yra sausesnis.

— Tai tave Dievas man at-siuntė. Aš nutariau pakraipyti kulnis taip pat į tą parapiją. Dviem bus smagiau.

— Kur tau dviem. Pakelėj paimsim Balyną Petrę. Mud-vi abi susitarusios.

— Nu tai turėsim linksmą kompaniją. Smagi, atrodo, bus diena.

Priėjo Balyną sodybą. Žiūri, jau Petrė pati išeina jų pasitik-ti.

— Susitarėm dviese, o da-bar jau turim ir trečią.

Vos tik spėjo pasukti į ke-lio vidurį, kai pajuto, kad iš užpakalio atrieda porinė brič-kutė. Priartėjus pamatė, kad prieky sėdėjo du vaikinai ir už-pakalyje dvi panos. Matyt, iš kitos parapijos, kad visiškai svetimi. Vaziuotojas atloštkepū-ris visas tris merginas perme-tė žvilgsniu, o paskui paklau-sė:

— Merga, kur vaiką padė-jai?

— Į mokslus išleidau, kad nebūtų toks durnas kaip tu!

Mergos susijuokė, o bričku-tė nuvažavo.

Trejetukas neužilgo pasiekė Svirniškes. Bernas vedėsi iš lau-kų porą liesų kumelių.

— Ar nuo seniai pas jus silkė mažinėja?

Berno, matyti, būta drovaus. Nuraudo visas, kaip burokas, ir nujojo toliau, o mergos sa-vo keliu į Rimbonis.

Artėjant į bažnyčią, mergos nutarė užteiti atsigerti. Sodybos būta jau prie pat bažnyčios.

— Gal galima gauti atsiger-ti šlapio vandens?

— Šlapio tai yra, mergelės. Galite gerti iki soties.

Pagėrė, padėkojo ir išėjusios įsimaišė į Rimbonių minią.

50 AKRUPLOTE, geram ir ramiam poilsiui CATSKILL KALNUOSE

vasarvietė

DRUSKONIE HALL

dar priima užsakymus vasaros ir rudens sezonui.

Rašyti:

Mrs. S. Kraunaitis, Andes, N.Y. Tel. Andes (Endis) N.Y. 2781

Aš remiu į prezidentus

Sen. JOHN F. KENNEDY

Vardas

Pavardė

Adresas

Clevelando ir bendrai Ohio lietuviai prijuočia sen. JOHN F. KENNEDY kandidatūrai į prezidentus, prašomi užpildyti šią atkarpą ir pasiųsti:

American Lithuanians for Kennedy

6606 Superior Avenue

Cleveland 3, Ohio

Sen. John Kennedy

LOS ANGELES, CALIF.

Dr. Pranas V. Raulinaitis iš-laikė reikiamus egzaminus ir dabar atlieka notaro darbus: parūpina turto ir kitas apdrau-das, tarpininkauja namus per-kant ir parduodant, tvirtina do-kumentus. Skambinti tel. NO 2-5433.

Zibutė Balsytė, baigusi ba-kažaurės laipsniu inžinerijos

Vyčiai

(Atkelta iš 5 psl.)

jinti ir pasiryžti daugiau veiki-mo prdyti.

2. Mažai turime vyrų, kurie rašo laiškus. Kasmet vyrų skai-čius mažėja. Nenorėčiau tikėti, kad mūsų vyrai tinginiai, ir už tai leidžia vytes aplenkti juos šiame svarbiame tautiniame darbe.

Brangūs vyčiai - vytes! Su-praskime spaudos reikšmę. Ji užtikrina mums tą laisvę, kurią turime. Spauda garantuoja jum viską, kas brangiausia žmogui.

Be laisvos spaudos žmogaus as-menybė ir laisvė atsiduria pa-vojuj. Todėl mums reikia bran-ginti spaudą. Mūsų tautos prie-šai gerai tai supranta. Aišku jau iš to, kad užėmę kuri kraštą, bolševikai pirmiausia uždaro spaudą, neleidžia lais-vų informacijų žmonėm. Jie ge-rai supranta, ką spauda reiškia. Mes irgi supraskime! Re-daktorai nori išgirsti iš mūsų, ką mes manome įvairiais klau-simais. Todėl rašykime jiems apie Lietuvą ir jos dabartinę sunkią padėtį. Kitataučiai kar-tais turi klaidingas nuomones dėl to, kad nėra kam juos tei-singai painformuoti. Painfor-muokime juos apie Lietuvą, pateikime jiems tikras žinias. Jie visa tai priims, ir daug nau-dos iš to bus mūsų tautai. Mes tai galime atlikti per Lietuvos vyčių Lietuvių Reikalų Komi-siją. Tapkime jos nariais, rašy-kime laiškus! Taip įgysime dau-giau draugų, kurie mums padės kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Mūsų pastangom, mū-sų maldom, mūsų aukom Lie-tuva atgaus savo nepriklausom-ybę. Dieve, tai padaryk!

Kun. Jonas C. Jutt Garbės pirmininkas

mokslus, tolimesnėm studijom išvyko į Chicago.

Kan. K. Steponaitis išvyko ke letai savaičių atostogų į vidur. ir rytines valstybes. Jis yra pa-rašęs gana plačius savo atsimi-nimus iš veiklos Lietuvoje, Šveicarijoje, Vokietijoje ir A-merikoje.

Inž. Rimas Prižgintas, šie-met baigęs universitetą ir at-likęs karinį apmokymą, skiria-mas į Arizoną Fort Huachuca, kur dirbs Amerikos armijos e-lektronikos mokykloje.

Dr. Ch. A. Kirsnis rugpjūčio 14 atidarė dantų gydymo ka-binetą, 21310 Hawthorne Ave., Terrance, Calif.

Šv. Kazimiero parapiinė mo-kykla mokslo metus pradeda rugsėjo 6, 9 val. ryte. Atosto-gų metu asfaltu išlietas mokyk-los salės kiemas. Darbai atsiėjo apie 1,000 dol.

Šeštadieninė lituanistinė mo-kykla mokslo metus pradeda rugsėjo 17, 9 val. ryte. Tą die-ną bus vaikų registracija ir tė-vų susirinkimas.

Nauji ateiviai. Iš New Yorko atsikėlė Kalifornijon gyventi Petras ir Leokadija Černiaus-kai. Įsikūrė Santa Monicos mie-ste. Iš Worcester, Mass., į Los Angeles atsikėlė Jonas ir Dia-na Savickai su dviem duk-rom. L. Z.

Knygelės apie šv. Kazimierą (anglų kalba paruošė kun. A. Kontautas) ir apie Šiluvą (pa-ruošė kun. J. Jutkevičius) gau-namos Darbininke.

Papigintos knygos

Papigintomis kainomis Dar-bininko administracijoje gau-na-mos šios knygos: Zenono I-vinskio — šv. Kazimieras — 2 dol., J. Galliaus — Susitikimas — 1 dol., dr. P. Gaidamavičiaus — Milžinas, didvyris, šventasis, — 1 dol., A. Maceinos — Saulės giesmė — 3 dol. Šias knygas užsisa-kusiems už 7 dol., pridedama dar viena knyga dovanai su nemokamu pašto persiuntimu. Kreiptis: Darbininkas, 910 Wil-loughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

REAL ESTATE

New Hyde Park, 10 yr. old brick bungalow with dormer on 40x100, oversized garage, 5 large bedrooms, 1 full & 2 half baths, fin. bsmt. with bar, eat-in kitchen with GE wall refig., full din. room, open brick front porch, roofed rear patio, air-cond., washer, dryer, w.w. 3 blks. to Holy Ghost Church, school, shopping & transportation. 511 N. 7th Street, New Hyde Park 4-3246. \$23,500.

GREENWOOD LAKE, N.Y. — All year round house, 4 bedrooms, 1 1/2 baths, gas heat, large livrm., dinrm., TV, Hi-Fi, phonograph built into fireplace, 2 car garage, with 1 bedrm. and full bath in rear, house in prt. park near village & Catholic Church, beach & boating rights. Greenwood Lake 7-2277. HYacinth 9-1200 9-5 weekdays.

In St. Patrick's Parish in HUNTINGTON, L.I.N.Y. modern 2 family brick, near shopping, church and school; also suitable for professional use. Telephone HAmilton 7-8784

In St. Edward's Parish in SYOSSET, L.I. 54-foot ranch, 3 bedrooms, 1 1/2 baths, fireplace, large den, storms, oversized garage; walk to church, shopping, school. R.R. Must sell quickly. \$22,500. WAlnut 1-1846.

In Cure of Ars Parish in MERRICK, L.I. Custom Cape, fieldstone front, 4 large bedrooms, 2 full baths, fire-place, family room, many lovely trees; near Cure of Ars school; — \$23,500. MAYfair 3-0588.

In St. Hugh's Parish, in HUNTINGTON, L.I.N.Y. Huntington station — \$23,00, 3 rooms, 4 baths - 2 1/2 baths, fireplace, full basement, gar-age, corner; 1/2 acre; 4 1/2% mort-gage; walk to churches, transporta-tion and shopping. HAmilton 7-9186

In Catholic area of SEAFORD, L.I.N.Y. 5 bedroom split level, fenced wooded plot, close to transportation, church and school. 4 1/2% mortgage. \$19,950. SUNset 5-2844.

Ideal for Catholic Institution in SHORT HILLS, N. J. 4 bed-room Colonial, with 11 acres, 2 acre private lake, with guest house. Stable with 3 box stalls. In excellent condition. Sacrifice. — DR 6-3549.

In St. Joseph's Parish in WEST BABLOW 7 room Split - 3 years old - Attached Garage - 130x103 - Near everything. \$15,500 MO 1-4342

Ideal for Catholic Institution In Chester, N.J. vicinity, off Rt. 24 — 71 acres (2/3 woods, 1/3 open meadow), Pond, Spring house, E-rms — Charming old house, 3 bedrooms, 2 baths — \$48,000. Ask for Mrs. Sheffer, Geo. Mintz & Co. 10 Banks St., Morristown, N.J. JE 8-8600.

In St. John of God Parish in CENTRAL ISLIP, L. I. 4 Bedroom - Cape - 2 full baths - finished basement - w. to w. carpet - patio - fruit trees - 75x100 - Bus - at corner - 1/2 block to station and shopping. \$13,000. CE 4-8533.

REAL ESTATE

In Catholic area of W. Hempstead, L.I. — 4 Bedrooms, modern Cape, garage, large kitchen, dishwasher, broodroom, alum. storms & screens, blinds, cyclon fence, awnings, brick & fieldstone front, large high patio, swings bar-b-que, ceiling entrance, full wall mirror, beaut. landscaped, 60 x 100, \$8,000 G.I. 4% mortgage. Price \$19,800. LI 1-3234 / UL 7-3773

BABYLON — Sparkling white & blue split level, attractively landscaped, brick patio, ranch fence. Big and bright, 3 bedrms., 1 1/2 baths, eat in kitchen, wal oven, oversized garage. Walk to A & S, beach, school, 4 1/2% G.I. mtge. \$17,900. MOhawk 1-3445.

Ideal for Catholic Institution ESTATE IN EXCLUSIVE AREA. 50 acres. Imposing 15 bed-room mansion, other dwellings, 50 rooms in all. For inn, club, religious groups, 65 miles from New York City. — Roy A. Keute, Bkr. Red Hook, N.Y.

In St. Anthony's Parish in OCEANSIDE L.I. N.Y. Cape Cod, 6 rooms, 3 bedrooms, screened in patio, extras, near St. Anthony's Church, schools & shopping area, G.I. Mortgage, \$14,900. ROCKville Centre 6-0814

In St. Martin's Parish in AMYTTVILLE, L.I. N.Y. 7-room split, 1 1/2 baths, s/s, stove, refrigerator, Dictograph fire system. Walk to Catholic Church and pa-rochial school. \$18,750. AM 4-1099.

In St. Killian's Parish in FARMINGDALE, L.I. \$18,200 — Large Cape Cod; center hall; attached garage; patio, storms and screens; 1 yr. old. Owner transferred to Mid-West. Owner, Phone CHapel 9-9148

In St. Agnes Parish in ROCKVILLE CENTER, L.I. N.Y. — \$19,500 — 3 bedrooms, living room, f.p. separ. dining room, screened terrace, modern eat-in kitchen, fin. playroom, 1 1/2 baths, exceptional value. Catholic Church, parochial school & High School, Sept. occupancy. Princ. only. Phone ROCKville Centre 4-8714.

Lake Mohawk, N.J. — Located in nice surroundings, one blk. from Our Lady of the Lake Church and School; 2 blks. from beach; 4 bedrooms, 3 baths, large living room, dining room, kitchen with built-in oven, G.E. dishwasher, fin. recreation rm. in mahogany with picture window; 2 car garage. Price \$26,500. Also completed 2 homes overlooking lake; same accommodations as above for \$22,500 & \$25,500. Call DAHLEN, PARKway 9-7341; owner and builder; finances can be arranged.

FEMALE W. — COOK

COOK

For Sisters - Live in - Must speak English and prepare American style meals - Steady phone for appointment — TA 3-4622.

COUNTRY BOARD

BENEDICT MANOR Boonton, New Jersey Home for elderly persons with home atmosphere. — Good home cooked meals, 3 times daily. — Moderate prices. — Owned and operated by Catholic Family. DEerfield: 4-7919.

CONVALESC. HOMES

MARION E. RODDEN REST HOME Recently opened, certified, in beautiful Lake Ronkonkoma. For elderly-retired-convalescents, needing care, understand-ing. Diet supervision. Tastefully furn-ished prt. & semi-prt. rms.; landscaped ground. Churches near-by. 24 hour su-pervision. Licensed nurse. — From \$35 weekly. RONkonkoma 9-4411.

TO PLACE, YOUR AD CANCEL OR CHANGE

Call LO 3-7291

BROOKLYN SPORTING GOODS CO. Inc. WHOLESALER - RETAIL. School and Club Athletic Equipment; Trophies a Specialty; Baseball, Football, Basketball, Bowling, Ice Skates, Golf. Suppliers of P.G.L. & C.Y.O. League. Special consideration given to reli-gious groups. A. Cirillo, Manager. 241 De Kalb Ave. — NEVns 8-2537

D E M E S I O !

I. CIGMAN, Inc.

Neseniai atidarė naują didelę MEDŽIAGŲ KRAUTUVĘ

183 ORCHARD STREET

NEW YORK 2, N. Y.

Turime didžiausią pasirinkimą vietinių bei importuotų medžiagų moterims ir vyrams labai žemomis kainomis.

Duodame dovanų tiems klientams, kurie pirks nemažiau kaip už \$10.00. — Ateikite ir įsitikinkite!

Tel. GR 5-0160

KRAUTUVĖ ATVIRA KASDIEN IR SEKMADIENIAIS. IŠSKYRUS SEŠTADIENIUS nuo 9 ryto iki 6:30 vakaro

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės

INSURANCE - REAL ESTATE

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.

Tel. Virginia 6-1800

S & G

buvisi

J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ

QUALITY MEAT MARKET

Home-Made Bologna

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

Papigintoms kainoms priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS

Pristato į namus lietuviškų skilandžius ir sūrius

We take all orders special price for Weddings and Parties

340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. — Tel. Stagg 2-4329

Lietuviškų produktų:

DUONOS, SŪRIŲ, DESRŲ, SKILANDŽIŲ

PETRO LISAUSKO

krautuvė

64-09 Clinton Avenue, Maspeth 75, N. Y. Tel. TW 4-8087

Priimami užsakymai vestuvėms ir pobūviams

Perkant didesniais kiekiais pristatoma į namus nemokamai

AR JŪS NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.

Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS (Petrauskas)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

84-17 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.

Tel. VI 3-1477

NAMŲ ADRESAS

106-53 — 95th Street Ozone Park 17, N. Y.

FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEPONIS, savininkas

40 East 26th Street, New York City, N. Y.

Tel. MU 3-2928

GERI PIETŲS IR VAKARIENĖ — JAUKUS BARAS

Salės vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviams

Salėje gali tilpti 200 žmonių

LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALE NEMOKAMAI

Mielai kiekvienas bus sutiktas

ŠV. JURGIO PARAPIJOS PHILADELPHIJOJ

BAZARAS

RUOŠIAMAS

rugpjūčio 25, 26 ir 27 dienomis

ir rugsėjo 1, 2 ir 3 dienomis

Daug skanių valgių įvairių šal-tų gėrimų, daug brangių dova-nų — laimėjimui.

ŠV. JURGIO PARAPIJOJ

3580 Solmon St.

Philadelphia 34, Pa.

JOSEPH ANDREUSIS — TRAVEL AGENCY

— HAVEN REALTY —

KELIONIŲ BIURAS LĒKTUVAIS IR LAIVAIS

Namų pardavimas, Apdraudimas, Income Tax užpildymas
Mutual Funds — Pinigų investacijos

87-00 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

DOVANOS GIMINĖM

ISSIUNTIMU REIKALINGA PASIROPINTI JAU DABAR!

KA mūsų giminės SSSR, Ukrainoje, Gudijoje, Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Užkarpatėje labiausiai vertina gautam siuntinį??

Be abejojimo, ATRAIŽAS GEROS, IMPORTUOTOS VILNONĖS MEDŽIAGOS SUKNELEI, KOSTIUMUI, PALTUI.

KUR galima pirkti vilnonės medžiagos dovanom pačiom žemiausiom kainom mieste?
TIK 3 KRAUTUVĖSE FIRMOS

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.

Parduodama: šilkas, nallonas, satinas, aksomas, pliušas, gobelenas, drobė, medžiagos užuolaidom, antduriam, užvalkalam, baldam ir k.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDĖN IR SEKMADIENIAIS, ISSKYRUS SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt. Audiniai yra angliškos ir vietinės vilnos, šilko ir medvilnės

Specialiai žemos kainos tiems, kurie siūcia audinius į užsienį.

Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientam. Prašome užėiti ir pasižiūrėti!

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėm, suknelėm bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K & K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

Telefonas: ELizabeth 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo \$9.50 už pilną eilutę

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai

Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis
Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą
PAMĖGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 ORCHARD STREET NEW YORK 2, N. Y.
Tel.: AL 4-8319

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius LIETUVOJE Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas sutvarkome rezervacijas ir kt. smulkesnėmis informacijoms rašykite/skambinkite daugiausiai patyrusiam kelionių biurui į R. Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU Inc.

45 W. 45 Str. New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Ir į kitus Sov. Sąjungos valdomus kraštus. Garantuotas pristatymas Mūsų ir kiti mokėsimi apmokami cia. Gavėjams NIEKO NEMOKA. Rašykite arba aplankykite jums artimiausius mūsų skyrius

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.

- Licensed by Intourist
- NEW YORK 3, N.Y., 39 - 2nd Avenue — Tel.: AL 4-5456
 - BROOKLYN 7, N.Y., 600 Sutter Avenue — Tel.: DI 5-3808
 - LAKEWOOD, N.J., 126 - 4th Street — Tel.: FO 3-8569
 - PATERSON 1, N.J., 99 Main Street — Tel.: MU 4-4619
 - NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel.: LO 2-1446
 - PITTSBURG 3, Pa., 1015 E. Carson Street — Tel.: HU 1-2750
 - WORCESTER, Mass., 1074 Millbury Street — Tel.: SW 8-2868
 - HAMTRACCK, Mich., 9350 Joe. Campan — Tel.: TR 3-1666
 - CLEVELAND 13, Ohio, 2688 W. 14th Street — Tel.: TO 1-1068
 - CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue — Tel.: BR 8-6966
 - SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street — Tel.: FI 6-1571
 - NEWARK 3, N.J., 428 Springfield Avenue — Tel.: BI 3-1797
 - PHILADELPHIA 41, Pa., 4925 Old York Rd. — Tel.: DA 4-4401
 - SPRINGFIELD, Mass., 1716 Main Street — Tel.: RE 2-7163
 - WATERBURY, Conn., 6 John Street — Tel.: PLaza 6-6766
 - GRAND RAPIDS, Mich., 414 Scribner Ave., N.Y. — GL 8-2256 [GL 8-2006]
 - PASSAIC, N.J., 211 Monroe Street — Tel.: PR 3-0979
 - DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue — Tel.: VI 1-5355
 - VINELAND, N.J., West Landis Avenue, Greek Orthodox Bldg. Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

"SPORTO" redaktorius Kęstutis Čerkešius (d.) ir sportininkas Jonas Soliūnas (k.).

SPORTAS

Sporto žurnalas
į naujus metus

Atsikėlęs "Sporto" žurnalas į New Yorką 1959 pasikeitė ir savo turiniu ir savo išvaizda. Jis pasidarė gražus žurnalas. Jį tokį padarė Kęstutis Čerkešius, kuris savo redagavimui nesigailėjo nei laiko nei triūso. Žurnalas turi gražią išvaizdą, skoningą sutvarkymą.

Pradėjęs eiti New Yorke 1959, per metus "Sportas" pasiekė 6 numerius. Kiekvienas numeris turi 16 puslapių. Tad medžiagos sudėta nemaža. Kiekvienam numeriui teko ir sportinių eilraščių (Balys Pavabaly 5, dr. S. Aliūnas 1), dvi sportinės novelės (viena verstine, kita Al. Barono).

Bendradarbių per tuos metus praėjo 21; jų tarpe dvi moterys — Rita Garbačauskaitė ir Rima Pakalkaitė. Kiekvienam numery dedama nemaža nuotraukų, kurių daugiausia parūpino Vyta Valaitis, Nerimantas Penikas, Vytautas Maželis. Dedama nemaža iliustracijų ir sporto žinių iš Lietuvos.

Straipsniuose nevengtą ir kritikos, dėl to šis žurnalas inėšė daug gyvumo į lietuviškąjį sportinį gyvenimą.

Naujas numeris

Sėkmingai baigęs praėjusius metus, "Sporto" žurnalas jau pasirodė su nauju (4) numeriu, pradėdamas šių metų rudens sezoną. Rašo: A. Tamulynas — Sportas idėjine prasme, J. Jašinskas — Fizinis auklėjimas, Br. Keturakis — Rutulys, Dešimtosios žaidynės New Yorke, Lengv. atletika, Iš užrašų knygutės, Skeyldros, Laiškas iš Australijos, Toronto Vyčio dešimtmetis, Klubinė veikla, Lietu vos krepšinio problemos, Iš Lietuvos, Pulgio Andriūšio - Nusi-sekės spektaklis ažuolyne, Fasko pranešimai. Numeris gausiai iliustruotas įvairiomis sportinio gyvenimo nuotraukomis.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
Glenmore 5-7281

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS
- JUVELYRAS
Aukšas, Sidabras, Deimantai
Laikrodžiai
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N.Y. EV 4-2318

Chicagos sporto žinios

— Ne vidurinių Vakarų, kaip klaidingai buvo pažymėta Darbininko 58 nr., bet Siaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės įvyks rugsejo mėn. 3-4 Chicagoje.

Pabaltiečių futbolo pirmenybės, įvykusios rugpjūčio mėn. 21, Chicagoje, laimėjo lietuviai, įveikdami latvius 4:0. Lietuvių rinktinę sudarė Chicago Lietuvos žaidėjai, talkinami dviejų futbolininkų iš Chicago Han sos klubo. Laimėtojai gavo JAV Liet. Bendruomenės Kultūros Fondo paskirtą gražią pereinamąją dovaną.

— Tomas Leonas ir Rimas Vaičaitis, neseniai iš okupuotos Lietuvos atvykę jaunuoliai, įsijungė į LSK Neries eiles ir žada pasirodyti 10-tose Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynėse.

— LASK Neris šį rudenį mini savo 5 gyvavimo metų sukaktį. Dabartinę klubo valdybą sudaro: Z. Degutis, E. Sulaitis,

Z. Žiupsnys, Al. Bartkus, A. Bartkus.

— Chicagos liet. sporto klubas Taurus, anksčiau vadinęs Chicago Bridgeporto SK vardu, plečia sportinę veiklą. E.Š.

PADEKA

Lietuvių Sporto Klubas dėkoja padėjusiems surengti ir pravesti Rytų Apygardines pirmenybes: A. Endriukaitytei, R. Padvarietytei, A. Bagdžiūniui, M. Milukui, J. Klivečkaitiui, R. Klīgiui, R. Trampui, V. Savukynui, Volskiui, St. Prapuoleniui, A. Vakseliui, K. Brazauskui ir V. Bruzgelevičiui. Už sportininkų globą — Prapuolienėi, Klivečkieni, Endriukaitienei, Vakselienei, Kynastienei, Trampienei, Milukienei ir Bagdžiūnienei. Tai pat visiems kitiems apnakvydintiems ir globojusiems mūsų svečius sportininkus, bei prisidėjusiems prie pirmenybių pasisekimo.

Lietuvių Sporto Klubo Valdyba

LIETUVIŲ KOMANDA, įveikusi latvius pabaltiečių pirmenybėse rugpj. 21 Chicagoje. I eilėje iš k. į d. J. Zukauskas, R. Gavėnia, A. Malinauskas, J. Perkūnas, A. Jurksaitis, A. Martinus, A. Kunickas; II eilėje: A. Damsiūsis, A. Stulga, M. Mikalauskas, J. Kaunas, J. Kleinaitis, H. Jenigas, R. Jenigas, A. Bavarskas, E. Petraitis.

Nuotr. Ed. Sulaičio.

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ

RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

SAV B KUČINSKAS

35 So. 8th Street
Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 7-2155
Resid. ILLinois 8-7118

WINTER GARDEN TAVERN. INC.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kainomis.

REPUBLIC
Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel.: EV 7-2089

Sav. M. ir J. JOKUBAICIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynu, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms

Vestuvėms ir pokyliams tortai

Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav.

36-38-40 STAGG ST.

BROOKLYN 6, N.Y.

Telefonas: STagg 2-5938

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. VIRgijai 6-9519

Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam

Salėje gali tilpti 100 dalyvių

PAUL'S RESTAURANT

LIQUORS — BEER — WINES

SKANŪS LIETUVIŠKI UŽKANDŽIAI

Šeštadieniais, sekmadieniais

Griežia J. Mortoaičio lietuviškas orkestras

Sav. P. VISNIAUSKAS

31 Spring St., New Britain, Conn. Tel. BA 3-9771

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIRginia 3-3544

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon St. Philadelphia 23, Pa.
POplar 5-4110

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 Chesnut Street New Britain, Conn.

Tel. BA 9-1181

CARROL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS IR BALZAMUOTOJAS

74 Providence Street

Worcester, Mass.

PL 4-6757

PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME

Joseph J. & Johanna H. Dirsas

51 PROVIDENCE STREET

WORCESTER 4, MASS.

PLEasant 4-3501

PLEasant 4-3865

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS, jaunas ir puikus lietuvis

— naujose patalpose —

SKAUSMO VALANDOJE SUTEIKIA PUIKŲ PATARNAVIMĄ

Edward A. Zigas FUNERAL HOME

540 East St., New Britain, Conn.

Tel.: BA 9-2242 — 9-9336

Aptarnauja NEW BRITAIN, WATERBURY ir HARTFORD, Conn.

JULIUS KUMPIKAS ELEKTROS MOTORŲ TAISYMAS

119 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y.

ELEKTROS MOTORAI • VANDENS POMPOS

ORO KOMPRESORIAI • DULKIŲ SIURBLIAI

ELEKTR. VESINTUVAI • ELEKTR. GRAŽTAI

Mėsinių ir salėnų šaldymo sistemos pilnas aptarnavimas

Papildomas gazas — Sudedami nauji vamzdžiai

Atidara nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 5 iki 8 v.v., šeštadieniais — visą dieną. Dėl didesnių užsakymų skambinti STerling 9-6534 (po 8 val. vak.)

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJIENOS

Darbininko redakcija šią vasarą buvo naujai išdažyta, atnaujinta. Visus darbus kruopščiai ir gražiai atliko mūsų skaitytovai V. Voicėkauskas, J. Bačanskas ir P. Pajojus. Visi trys yra sukūrė bendrovę ir mieliai atlieka visus dekoravimo darbus už prieinamas kainas, ypač lietuviams. Jų adresas: Baltic Painting and Decorating Co., 102-34 91st Ave., Richmond Hill, L.L., N.Y. tel. Virginia 7-1286.

Alpimantas Bortkevičius, Romos šv. Kazimiero kolegijos auklėtinis, atostogom parvyko pas savo tėvelius Woodhaven, N.Y. Jis yra baigęs mažąją klierikų seminariją Brazilijoje, dabar studijuoja filosofiją Gregorianumo univers. Romoje. Spalio mėn. pradžioje grįžta atgal į Romą.

Kun. Jonas Pakalniškis, Apreiškimo parapijos vikaras, savo atostogų proga lankėsi Chicagoje ir dalyvavo vargonininkų suvažiavime. Buvo apsisostojęs pas plet. Ig. Albavičių, šv. Antano lietuvų par. kleboną, Cicero, Ill.

Pranciškonų vienuolyne Brooklynne praėjęs sekmadienį prasidėjo rekolekcijos pranciškonams. Tesis visą savaitę. Vienuolių suvažiavo iš visų lietuvių pranciškonų vienuolynų Amerikoje ir Kanadoje. Rekolekcijas veda tėv. Juvenalis Liauba, O. F. M.

Indijos studentai prašo žinių apie Lietuvą

Lietuvos generalinis konsulas New Yorke gavo iš Delhi, Indijoje, tarptautinio studentų klubo prašymą atsistai literatūros apie Lietuvą, nurodyti adresus organizacijai, su kuriomis jie galėtų palaikyti ryšius. Konsulatas pasiuntė keletą paketų angliškos Lietuvos istorijos, dveju metų "Lietuvių Dienų" komplektą, surišo su Litanus žurnalą.

ISVYKA I KENNEBUNKPORT, ME.

Pranešama norintiems vykti rugsėjo 3-5 pranciškonų šventoves Kennebunkport, Me., kad vienas autobusas išveina ateinantį šeštadienį 8 val. ryte nuo pranciškonų vienuolyno 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. Antrasis gi ne 8 val., bet 7:30 išveina iš Elizabeth, N.J.; 8 val. sustoja Bayonėje ir apie 9 val. bus prie pranciškonų vienuolyno Brooklynne, iš kur paims likusius maldininkus. Iš Patersono ir Newarko - Kearny maldininkai bus pavežti automobiliais prie autobuso Brooklynan.

Išvyka truks tris dienas iš atsies 25 dol. su nakvyne, maistu ir kelione patogiais autobu- sais. Dar yra laisvų vietų, todėl labai prašome greitai pranešti, kas norėtų prie tos kelionės prisidėti. Kreiptis į tėvus pranciškonus, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N.Y. telef. GL 5-7281, vakarais GL 5-7068.

BAIGIASI diena ir baigias atostogas.
Nuotr. V. Mazelio

Kiek kainuoja New Yorkas?

New Yorkas, sakoma, yra brangiausia prekė pasaulyje. Ji pabrangė visu milijardu. Zinoma, ne per vieną dieną, kaip garsioje New Yorko biržoje "šėras", ir ne per metus, o per tris šimtus su viršum metų. Bet per tiek metų, padėjus banką vieną dolerį, milijardas neužaugtų. New Yorke jisai užaugo pastatais ir visokiais įrengimais, kai čia susispietė žmonių, kaip skruzdėlių kupstė.

Pirmieji žmonės buvo indėnai. Ramiai jie gyveno Manhatano saloje, kol čia atsirado ano meto pasauliniai pirkliai — olandai. Jie skrajojo po visą pasaulį, kaip tasai "skrajojantis olandas" operoje.

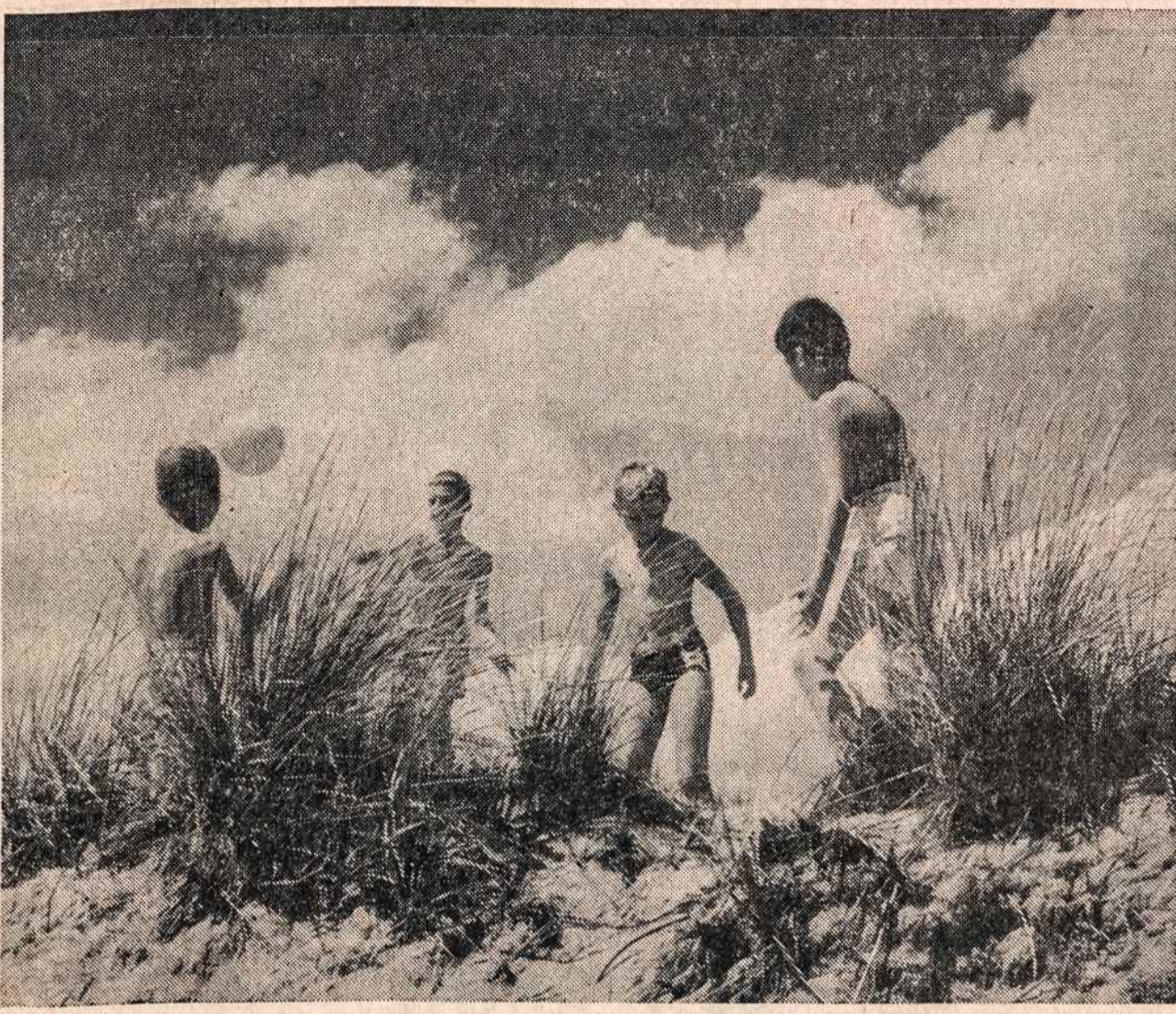
Olandai 1623 pasistatydino saloje pirmuosius pastatus. Jie priklausė Olandijos — Vakarų Indijos bendrovei. Daug kur į svetimą žemę pirkliai koją įkėlė.

Olandus norėjo indėnai išmušti, bet tie norai pasibaigė taika ir mainais. Mainai buvo verti tik 24 dol. Tiek New Yorkas — tada New Amsterdamas — tekainavo. Indėnai gavo: 10 marškinių, 30 porų kojinių, 10 šautuvų, 30 šovinių, 30 svarų parako, 30 kirvių, 30 kibirų ir 1 varinę keptuvę. Šiandieną tų visų daiktų už 24 dolerius nesusipirktum, ypač geresnės rūšies. Bet tada jie kainavo tik 24 dol. Taip pigiai indėnai salą pardavė.

Manhattano sala dabar yra išaugusi į metropolinį miestą, kuris vertinamas 24 milijardais! (d)

I ateitininkų kongresą Chicago vyksta kun. Vyt. Demikis, kun. P. Totoraitis ir kun. T. Narbutas.

Kun. dr. Vincas Bartuška, šv. Pranciškaus parapijos vikaras, Glendale, N.Y., atostogų yra išvykęs į Grand Rapids, Mich.

ZAISMAS su sviediniu pamaryje.

Nuotr. V. Mazelio

Jeigu visi iššęstų pasizadėjimus...

STOUGHTON, MASS.

Lietuvių šeštadieninės mokyklos mokiniai rugpiūčio 18 buvo išvykę į Plymouth, Mass. Važiavo Ed. Česna, V. Česna, N. Česnytė, C. Klimaitė, K. Klimas, St. Blažis, C. Blažis, C. Vareika, N. Vareikaitė, S. Valery, P. Rafalkaitė, S. Cohenno, C. Smitaitė, K. Statkutė, N. Statkutė, J. Gormonytė, J. Butteral (Butvilaitė), L. Banevičiūtė, M. Kurtikaitė, W. Kurtika, J. Kurtika, J. Preskenis, M. Preskenytė, M. Preskenis, M. Preskenis, R. Foster, N. Foster, M. Tutelytė, W. Turell.

Savo automobiliais nuvėžė P. Savickienė, Preskinienė, Mrs. Turell, Mrs. Foster (jos abi lietuvaitės), L. Vaitiekūnas, kun. M. Vembrė. Apsistoję Beners parke. Ten yra supuoklės ir kiti vaikams žaisti įrengimai. P. Savickienė atsivežė "rockby", P. Foster beisbūlo įrankius. Varžybose berniukai laimėjo prieš mergaites; kiti ėjo lenktynių plaukdami. Buvo pavaišinti sumuštiniais, pienu, vėsiais gėrimais, kurių 48 butelius lietuvių klubas Stoughtone dovanojo vaikams. Vėliau apžiūrėtas Plymoutho akmuo, ant kurio atsistojo 1620 atvykę Anglijos — Olandijos pirmieji piligrimai. Matėm Mayflower II, piligrimų grįtelę bei Messasoita — indėno statulę. Jis buvo palankus baltiesiems, padėjo išskirti, pamokė kaip auginti cornus (kukurūzus) ir nurodė, kur yra kalakutų (turkey), kai jie šventė padėkos dieną.

Jei visi iššęstų pasizadėjimus, tai šiemet galėtume turėti daugiau mokinių šeštadieninėje mokykloje. Važiuodami mokėmės lietuviškų žodžių ir dainų. Dainavome "Kai aš turėjau kaimė mergelę" ... "Aš mergytė kaip rožytė" ... Ar atsimsim tai mokykloje, duosis matyti, bet mes gražiai praleidome laiką. Mk.

Jei visi iššęstų pasizadėjimus, tai šiemet galėtume turėti daugiau mokinių šeštadieninėje mokykloje. Važiuodami mokėmės lietuviškų žodžių ir dainų. Dainavome "Kai aš turėjau kaimė mergelę" ... "Aš mergytė kaip rožytė" ... Ar atsimsim tai mokykloje, duosis matyti, bet mes gražiai praleidome laiką. Mk.

Jei visi iššęstų pasizadėjimus, tai šiemet galėtume turėti daugiau mokinių šeštadieninėje mokykloje. Važiuodami mokėmės lietuviškų žodžių ir dainų. Dainavome "Kai aš turėjau kaimė mergelę" ... "Aš mergytė kaip rožytė" ... Ar atsimsim tai mokykloje, duosis matyti, bet mes gražiai praleidome laiką. Mk.

Radijo programos

RADIJO VALANDA
ved. Jonas J. Romanas, sr.
WHL — 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadien. nuo 11 iki 12 vid.

LAISVĖS VARPAS
ved. P. V. Zinis
WKOX — 1190 kil. Farmingham, Mass.
Sekmadienį nuo 8 iki 9 val. ryte.

RADIJO PROGRAMA
ved. Step. Minkus, Boston, Mass.
WLYN — 1360 kilocycles
Sekmadien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

VYČIŲ PROGRAMA
WLOA — 1550 kil. Braddock, Penna.
Sekmadien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

LIETUVOS ATSIĖMINIAI
ved. Jokūbas Stukas
WEVD — 1330 kil., New York, N. Y.
Seštad. nuo 5 iki 6 p.p.

Lietuvių tautos šventė. Šeštadienį, rugsėjo 10, 9 val. ryte šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje bus pamaldos už pavergtą Lietuvą, o 7 val. vak. So. Bostono High School auditorijoje iškilmingas tautos šventės minėjimas. Kalbės neseniai į Washingtoną atvykęs dr. St. Bačkis ir Lietuvos garbės konsulas adv. Antanas O. Shallna. Programą pajvairins Bostono lietuvių mišrus choras, vadovaujamas muz. Juliaus Gaide-lio. Be to, dainuos solistai Stasys Liepa ir Irena Mickūnienė. Minėjimą rengia ir visus lietuvių maloniai kviečia dalyvauti ALTS Bostono skyrius (V.)

Antanui Knežiui, buv. ilgamečiui Darbininko redaktoriui ir Lietuvių radijo valandos vedėjui; dėl nesveikatos iš vedėjū pareigų atsiskaus ir išvyksiant į Pensylvaniją pas dukterį, ruošiamos išleistuvės rugsėjo 4 Lietuvos piliečių draugijos salėje. Pagerbtuvių komisijos pirm. yra inž. A. Caplikas, 788 E. Broadway, jo vardu galima siųsti sveikinimus. Komisija maloniai prašo visus gausiai pobūvyje dalyvauti.

Dr. Juozas Leimonas šiomis dienomis sulaukęs 60 metų, drauge su žmona vyksta Chicago į ateitininkų jubilėjinį kongresą. Ketina vykti ir daugiau sendraugių.

Lituanistikos mokykla pradeda mokslo metus rugsėjo 10, 9 val. ryte pamaldomis šv. Petro par. bažnyčioje. Po pamaldų visi mokiniai prašomi rinktis į tas klases, kuriose mokėsi praeitais mokslo metais. Taip pat dieną prašome atvesti mokinius į pirmą skyrių ir į kitus skyrius.

Mišraus choro, vadov. J. Gaidelio, piknikas bus rugsėjo 19, Romuvos parke, Brockton, Mas

M. Lemberdienė savo namuose (595 E. Broadway) atidarė grožio saloną. Salonas veikia nuo rugpiūčio 15.

Prieinamiausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą iš ONOS IVASKIENĖS

BALDŲ KRAUTUVĖS

galima gauti butui moderniški baldai, įvairios lemos, vaikam lovutės, virtuvės reikmenys ir k. LITHUANIAN FURNITURE CO. 366 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Off. Tel.: AN 8-4618 Res.: AN 8-5961

Krautuvėje galima gauti DARBININKA, prašėsti prenumera- tą arba užsisakyti naujai.

VAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER Ave. PRANAS WAITKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS ir BALSAMUOTOJAS

Cambridge, Mass. NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška koplyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. Reikale saukite: Tel. TR 6-6434

NEW YORK

Since 1889

OUR ONLY STORE

We Deliver Anywhere We Telegraph Flowers Anywhere

Weddings & Funerals our specialty

LASKAS FLOWERS

"FLOWERS FOR EVERY OCCASION"

270 BROADWAY BROOKLYN 11, N. Y. Phone: EVergreen 4-8859 7281

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas MODERNISKA KOPLYČIA 423 METROPOLITAN AVE. BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)

FUNERAL HOME M. P. BALLAS — Directorius ALB. BALTRONAS - BALTON — Reikalių Vedėjas 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS 231 BEDFORD AVE. Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station) WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiamas garbingas laidotuvės Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija

Tel. Virginia 7-4499

Jėzaus Nukryžiuotojo Seserų

JUBILĖJINIS PIKNIKAS

RUOSIAMAS

Rugsėjo — September 5 — Labor Day Brockton, Mass.

Programoje:

11.00 val. pamaldos
12.00 val. pietūs
1.00 val. pikniko pradžia
3.00 val. atskira jaunimo programa.
Dalyvauja šv. Petro parapijos So. Boston, dūdų orkestras (benas)

Kviečia visus plačios apylinkės lietuvius gausiai dalyvauti. Susitiksime, pasidžiaugsime, padėsite išrinkti koplyčią vietą, paremsite seseles.

Tel.: APplegate 7-0349

Sav. V. ZELENIS

BANGA TELEVISION

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

NAUDOKITES PROGA!

• Fedders (geriausias rūšies) oro vėsintuvai. Žemiau sezono kainos
• 40% nuolaidos vokiškiems Blaupunkt radio bei stereo HI-FI aparatams
• Dideli atpiginimai aukščiausiai įvertintoms Admiral ir Motorola 23 inčų televizijoms, bei stereo HI-FI

Nemokamai dovanos su kiekvienu pirkinium

Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisyklas atliekamas RCA kvalifikuoto techniko

Darbo valandos: kasdien iki 7 val. vak.; penktad. iki 9 val. vak.